

ЗАКОН

О ФИЛМСКОМ И ОСТАЛОМ АУДИОВИЗУЕЛНОМ НАСЛЕЂУ

І. УВОДНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет закона

Члан 1.

Овим законом се уређује обављање, структура и организација делатности заштите и очувања филмског и осталог аудиовизуелног културног наслеђа, као и начин заштите, чувања, обраде и коришћења филмске и остале аудиовизуелне грађе и друга питања од значаја за делатност заштите и очувања филмског и осталог аудиовизуелног културног наслеђа, у складу са међународним прописима и стандардима.

Термини и дефиниције

Члан 2.

Термини употребљени у овом закону имају следеће значење:

1) **Филмско и остало аудиовизуелно наслеђе** чине покретна културна добра - филмска и остала аудиовизуелна грађа, филмска и остала аудиовизуелна добра која уживају претходну заштиту и филмска и остала аудиовизуелна добра под претходном заштитом;

2) **Филмску и осталу аудиовизуелну грађу** чине запис регистроване слике у покрету, са или без тонског записа односно оригинал и копија на било ком носачу записа, намењен посматрању или приказивању као целини, коришћењем механичке и/или електронске опреме за приказивање, без обзира на технику снимања и на то када су и где настали и да ли се налазе у установама заштите или изван њих, звучни запис, као и пратећа филмска и остала аудиовизуелна грађа коју чине сценарио, књига снимања, дијалог листа, филмски плакат, фото документација, скице декора и костима, нотни записи филмске музике, публикације и други документи и предмети настали пре, за време и после снимања филма, аналогно или у било ком дигиталном запису;

3) **Филмско дело** је материјал покретних слика забележених било којим средством и на било којем медију, са или без звука, са способношћу стварања утиска кретања, било које дужине, посебно уметничко филмско дело, играни, анимирани, документарни и експериментални филм, неиграни филм, филмска публицистика, архивски филм, архивски филмски материјал и наменски филм;

4) **Документација** о филмској и осталој аудиовизуелној грађи је систематски израђен, прикупљен, организован и похрањен скуп података насталих током процеса стручне и техничке обраде и заштите који обавља установа заштите и очувања филмског и осталог аудиовизуелног наслеђа;

5) **Архивска копија** је најбољи носач записа на филмској траци;

6) **Изворне материјале** чине сви мастери и негативи настали за време продукције филмског и другог аудиовизуелног дела из којих је настало коначно дело за приказивање;

7) **Архивски мастер** је дигитални запис настао дигитализацијом или је изворно дигиталан, који служи за дуготрајно чување, а из кога се праве оперативне копије за коришћење;

8) **Филмски и остали аудиовизуелни уређаји** су уређаји и опрема за снимање, обраду и репродукцију односно приказивање филмског и осталих аудиовизуелних дела;

9) **Делатност заштите и очувања филмског и осталог аудиовизуелног наслеђа** је делатност коју обављају установе заштите и очувања филмског и осталог аудиовизуелног наслеђа као дела културног наслеђа од општег интереса за Републику Србију;

10) **Аудиовизуелни архив** је установа заштите и очувања филмског и осталог аудиовизуелног наслеђа која обавља делатност заштите и очувања филмског и осталог аудиовизуелног наслеђа, у складу са законом;

11) **Аудиовизуелни архив у саставу** обавља послове заштите и очувања филмског и осталог аудиовизуелног наслеђа у оквиру другог правног лица, у складу са законом;

12) **Централна установа заштите и очувања филмског и осталог аудиовизуелног наслеђа** је Државни аудиовизуелни архив Србије Југословенска кинотека;

13) **Превентивна заштита** је пракса којом се омогућава сигурна и стална доступност садржају филмске и остале аудиовизуеле грађе;

14) **Ревитализација** је низ технолошких и физичких поступака којим се носачи слике и звука без обзира на облик записа доводе у стабилно стање ради репродукције;

15) **Конзервација** је процес којим се осигуравају физичка својства носача филмске и остале аудиовизуелне грађе од пропадања и обухвата низ интервентних техника којима се постиже хемијска и физичка стабилизација аудиовизуелних материјала;

16) **Рестаурација** је процес којим се надокнађује губитак, оштећење или пропадање филмске и остале аудиовизуелне грађе, враћањем у оригинално или претпостављено стање;

17) **Дигитализација** је процес преношења филмске и остале аудиовизуелне грађе из аналогног у дигитални облик;

18) **Дигитална рестаурација** је веродостојно обнављање филмске и друге аудиовизуелне грађе помоћу техника које уклањају и прикривају оштећења и погоршања, као и реконструисање оригиналног дела од расположивих елемената који могу бити непотпуни или се састоје од различитих верзија;

19) **Дигитални репозиторијум** је колекција дигиталних записа који представљају филмску и осталу аудиовизуелну грађу у дигиталном облику, било да су записи настали дигитализацијом постојеће грађе, или је грађа изворно настала у дигиталном облику;

20) **Миграција дигиталних репозиторијума** као део превентивне заштите је процес којим се дигитални репозиторијуми периодично обнављају и преводе у технолошки савременије облике и носаче;

21) **Филмска и остала аудиовизуелна добра која уживају претходну заштиту** су добра за коју се претпоставља да поседује културне вредности у складу са законом;

22) **Филмска и остала аудиовизуелна добра под претходном заштитом** су евидентирана добра која уживају претходну заштиту;

23) **Регистар** је јавни регистар филмских и осталих аудиовизуелних културних добара који воде аудиовизуелни архиви;

24) **Централни регистар** је јавни регистар филмских и осталих аудиовизуелних културних добара за територију Републике Србије;

25) **Јединствени информациони систем за аудиовизуелне архиве** је јединствени централизовани информациони систем који примењује јединствене стандарде за управљање документима и информацијама о филмском и осталом аудиовизуелном наслеђу;

26) **Ревизија** је поступак којим се утврђује број и стање филмске и остале аудиовизуелне грађе, документације, као и да ли су услови чувања и мере заштите одговарајући.

Члан 3.

Термини који се користе у овом закону и прописима који се доносе на основу њега, а који имају родно значење, изражени у граматичком мушком роду, подразумевају природни женски и мушки пол лица на које се односе.

Подаци који се сакупљају у обављању делатности заштите и очувања филмског и осталог аудиовизуелног наслеђа а који садрже податке о личности чувају се у складу са законом којим се уређује заштита података о личности, уз обавезу поштовања правила о сразмерности обраде у односу на циљеве и сврху обраде података.

Општи интерес у области заштите и очувања филмског и осталог аудиовизуелног наслеђа

Члан 4.

Заштита и очување филмског и осталог аудиовизуелног наслеђа је делатност од општег интереса за Републику Србију.

Филмско и остало аудиовизуелно наслеђе је део културног наслеђа које ужива посебну заштиту без обзира у чијем је власништву, код кога се налази и да ли је регистровано или евидентирано.

Члан 5.

Општи интерес у области заштите и очувања филмског и осталог аудиовизуелног наслеђа остварује се кроз:

1) откривање, прикупљање, документовање и чињење доступним филмске и остале аудиовизуелне грађе;

2) подстицање депоновања и чувања филмске и остале аудиовизуелне грађе као дела аудиовизуелног наслеђа;

3) развој делатности заштите и очувања филмског и осталог аудиовизуелног наслеђа уз стручну обраду и коришћење у циљу задовољавања културних, научних, истраживачких и образовних потреба појединца и друштва;

4) подстицање и побољшање услова за иновације, истраживања и технолошки развој у области конзервације и рестаурације филмске и остале аудиовизуелне грађе;

5) подстицање и подршка унапређења разумевања и сарадње установа заштите и очувања филмског и осталог аудиовизуелног наслеђа у земљи и иностранству;

6) образовање и усавршавање стручних кадрова у области заштите и очувања филмског и осталог аудиовизуелног наслеђа;

7) ширење филмске културе у оквиру програма и програмских целина;

8) предузимање мера у циљу спречавања противправног поступања са филмском и осталом аудиовизуелном грађом.

Обавеза поштовања ауторског права и сродних права

Члан 6.

Делатност заштите и очувања филмског и осталог аудиовизуелног наслеђа, односно прикупљање, каталогизација, чување, рестаурирање, чињење доступним филмске и остале аудиовизуелне грађе и друге радње предвиђене овим законом, спроводе се уз поштовање права прописаних законом којим се уређује заштита ауторског и сродних права.

Одредбе овог закона не могу се тумачити на начин да се њиме искључују или ограничавају права призната законом којим се уређује заштита ауторског и сродних права.

Предаја филмске и остале аудиовизуелне грађе аудиовизуелним архивима не подразумева и пренос ауторског или сродних права на предметима заштите садржаним у филмској и осталој аудиовизуелној грађи.

II. ДЕЛАТНОСТ ЗАШТИТЕ И ОЧУВАЊА ФИЛМСКОГ И ОСТАЛОГ АУДИОВИЗУЕЛНОГ НАСЛЕЂА

Члан 7.

Делатност заштите и очувања филмског и осталог аудиовизуелног наслеђа (у даљем тексту: делатност заштите) обухвата:

1) откривање, прикупљање, документовање и обраду;

2) истраживање и проучавање;

3) вођење прописане документације;

4) евидентирање филмских и осталих аудиовизуелних добара под претходном заштитом;

5) вођење евиденције о филмским и осталим аудиовизуелним добрима под претходном заштитом;

6) вредновање и утврђивање филмске и остале аудиовизуелне грађе за културно добро;

7) вођење регистра културних добара – филмске и остале аудиовизуелне грађе;

8) чување, одржавање и коришћење грађе;

9) утврђивање, спровођење и праћење спровођења мера заштите културних добара – филмске и остале аудиовизуелне грађе (у даљем тексту: културно добро), као и филмских и осталих аудиовизуелних добара под претходном заштитом (у даљем тексту: добра под претходном заштитом);

10) истраживање, очување и коришћење културног наслеђа од посебног значаја за културу и историју српског народа која се налазе ван територије Републике Србије;

11) промовисање кроз приказивање, излагање, издавање публикација, предавања, едукативно-просветни рад, као и на друге начине;

12) омогућавање доступности филмске и остале аудиовизуелне грађе јавности, као и информације о филмској и осталој аудиовизуелној грађи;

13) дигитализацију и формирање дигиталних репозиторијума;

14) креирање дигиталне документације, уношење података и рад у јединственом информационом систему за аудиовизуелне архиве;

15) пружање стручне помоћи власницима и држаоцима културних добара и добара под претходном заштитом;

16) ревизију културних добара и добара под претходном заштитом и достављање извештаја оснивачу аудиовизуелног архива;

17) правовремену миграцију дигиталних репозиторијума у складу са напретком и развојем дигиталних технологија;

18) обезбеђивање и унапређење техничке опремљености, одржавање и конзервацију филмских и осталих аудиовизуелних уређаја који су се користили у процесима стварања и приказивања филмских и осталих аудиовизуелних дела на аналогним форматима;

19) прикупљање документације и подстицање обука лица за сервисирање и одржавање филмских и осталих аудиовизуелних уређаја и заната везаних за њихово одржавање;

20) утврђивање јединствене полазне основе за израду плана дигитализације и електронске обраде филмског и осталог аудиовизуелног културног наслеђа;

21) праћење и учествовање у раду међународних асоцијација установа заштите и очувања филмског и осталог аудиовизуелног наслеђа;

22) остале послове у оквиру делатности заштите.

Делатности из става 1. тач. 4), 5), 6), 7), 9), 14) и 20) овог члана јавни аудиовизуелни архив обавља као поверене послове.

Делатност из става 1. тач. 1), 2), 8), 11), 12) и 13) овог члана могу да обављају и специјалне и приватне установе заштите.

Члан 8.

Делатност заштите обављају установе заштите и очувања филмског и осталог аудиовизуелног наслеђа (у даљем тексту: установе заштите) – аудиовизуелни архиви.

Поједине послове у оквиру делатности заштите могу да обављају и друга правна и физичка лица која испуњавају услове у складу са овим законом.

Аудиовизуелни архив у саставу обавља послове из делатности заштите као део и у оквиру другог правног лица и предузетника, изузев послова из члана 7. став 1. тач. 6), 7), 9) и 10) овог закона које може да обавља само јавни аудиовизуелни архив.

III. УСТАНОВЕ ЗАШТИТЕ – АУДИОВИЗУЕЛНИ АРХИВИ

Оснивање

Члан 9.

Аудиовизуелни архиви су установе заштите.

Аудиовизуелни архив може основати Република Србија, аутономна покрајина, јединица локалне самоуправе и друго правно или физичко лице.

Аудиовизуелни архив се може основати као јавни, приватни и специјални.

Јавни аудиовизуелни архив може основати Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе.

Приватни аудиовизуелни архив може основати правно и физичко лице у складу са законом.

Оснивање специјалног аудиовизуелног архива уређује се посебним законом.

Члан 10.

На оснивање, управљање, руковођење, финансирање, статусне промене, престанак рада и друга питања од значаја за рад аудиовизуелног архива примењују се одредбе закона којима се уређују област културе, заштите културног наслеђа и јавних служби, ако овим законом није другачије уређено.

Услови за обављање делатности заштите

Члан 11.

Аудиовизуелни архив се може основати, почети са радом и обављати делатност заштите ако су испуњени посебни услови који се односе на:

- 1) објекат и просторије за рад и смештај филмске и остале аудиовизуелне грађе;
- 2) одговарајућу опрему;
- 3) минимални број запослених на стручним пословима делатности заштите;
- 4) начин заштите, чувања и коришћења филмске и остале аудиовизуелне грађе;
- 5) финансирање рада и обављања делатности заштите.

Члан 12.

Ближе услове из члана 11. овог закона прописује министар надлежан за послове у области културе (у даљем тексту: министар) на предлог централне установе заштите, уз претходно прибављено мишљење министарства надлежног за послове финансија.

Министарство надлежно за послове у области културе (у даљем тексту: Министарство) решењем утврђује испуњеност услова за оснивање, почетак рада и обављања делатности заштите.

Против решења из става 2. овог члана није дозвољена жалба али се може покренути управни спор.

Престанак са радом

Члан 13.

Аудиовизуелни архив престаје са радом или мења свој статус у складу са законом.

Оснивач аудиовизуелног архива може донети одлуку о престанку рада или о статусној промени аудиовизуелног архива у складу са законом уз претходно прибављено образложено мишљење централне установе заштите.

У случају престанка рада аудиовизуелног архива оснивач је дужан да обезбеди смештај и заштиту филмског и осталог аудиовизуелног наслеђа и документације.

Одлука о смештају филмског и осталог аудиовизуелног наслеђа и документације из става 3. овог члана доноси се по претходно прибављеном образложеном мишљењу централне установе заштите.

Евиденција аудиовизуелних архива

Члан 14.

Евиденцију аудиовизуелних архива са седиштем на територији Републике Србије води Министарство.

Садржај и начин вођења Евиденције аудиовизуелних архива прописује министар.

Надлежни орган аутономне покрајине, односно орган јединице локалне самоуправе дужан је да достави Министарству податке о аудиовизуелним архивима које је основала аутономна покрајина, односно јединица локалне самоуправе у року од осам дана од дана оснивања аудиовизуелног архива.

Правна и физичка лица која су оснивачи аудиовизуелних архива, дужна су да доставе податке за упис у Евиденцију аудиовизуелних архива Министарству у року од осам дана од дана оснивања аудиовизуелног архива.

Члан 15.

Министарство најмање једном у пет година проверава да ли аудиовизуелни архив који је уписан у Евиденцију аудиовизуелних архива испуњава прописане услове за рад и обављање делатности заштите.

Надлежни орган аутономне покрајине, као поверени посао, најмање једном у пет година проверава да ли аудиовизуелни архив чији је оснивач аутономна покрајина и који је уписан у Евиденцију аудиовизуелних архива испуњава прописане услове за рад и обављање делатности заштите и о томе извештава Министарство.

Органи аудиовизуелних архива

Члан 16.

Органи аудиовизуелних архива су: директор, управни одбор и надзорни одбор.

Члан 17.

Именовање директора аудиовизуелног архива, именовање вршиоца дужности директора аудиовизуелног архива, надлежности, престанак дужности и друго, утврђује се на начин и по поступку прописаним одредбама закона којим се уређује област културе.

Директор и вршилац дужности директора аудиовизуелног архива може бити лице које испуњава услове утврђене одредбама закона којима се уређује област културе.

Надлежност, избор чланова и рад управног и надзорног одбора аудиовизуелног архива, као и престанак дужности чланова управног и надзорног одбора, утврђује се на начин и по поступку прописаним одредбама закона којим се уређује област културе, а за аудиовизуелне архиве чија оснивачка права врши аутономна покрајина и у складу са одредбама закона којим се уређује надлежност аутономне покрајине.

Састав управног одбора и надзорног одбора аудиовизуелног архива треба да обезбеди заступљеност од најмање 40% представника мање заступљеног пола.

Централна установа заштите Државни аудиовизуелни архив Србије Југословенска кинотека

Члан 18.

Државни аудиовизуелни архив Србије Југословенска кинотека, скраћени назив Југословенска кинотека (у даљем тексту: Југословенска кинотека) је централна установа заштите, која поред послова наведених у члану 7. овог закона обавља и следеће послове:

- 1) води централни регистар културних добара, као и регистар културних добара од изузетног и великог значаја у Републици Србији, у складу са законом;
- 2) води централну евиденцију културних добара власника и држалаца културних добара;
- 3) утврђује културна добра од великог значаја;
- 4) предлаже и доставља предлоге за утврђивање културних добара од изузетног значаја које проглашава Народна скупштина у складу са законом;
- 5) учествује у изради Програма заштите и очувања културног наслеђа у Републици Србији;
- 6) обавља надзор над стручним радом аудиовизуелних архива;
- 7) обавља надзор над спровођењем утврђених мера заштите над културним добрима и добрима под претходном заштитом која се налазе код других правних и физичких лица;
- 8) утврђује методологију за стручни надзор;
- 9) доноси стручна упутства за аудиовизуелне архиве у Републици Србији;
- 10) организује истраживања филмске и остале аудиовизуелне грађе која је од значаја за историју Србије и српског народа, а налази се ван територије Републике Србије;
- 11) доноси план и програм стручног усавршавања запослених у аудиовизуелним архивима и обезбеђује сталну едукацију стручњака;
- 12) организује и реализује програм и начин полагања стручног испита у складу са правилником који уређује начин и програм полагања стручних испита у делатности заштите;

13) организује и реализује поступак стицања виших стручних звања у делатности заштите у складу са правилником који уређује начин и поступак стицања виших стручних звања у овој делатности;

14) обезбеђује услове за рад комисије за полагање стручног испита и комисије за доделу виших стручних звања;

15) обавља културно-образовну делатност;

16) објављује филмску и осталу аудиовизуелну грађу;

17) организује изложбе везане за историју и развој филмске уметности;

18) сачињава план заштите филмског и осталог аудиовизуелног наслеђа у ванредним ситуацијама;

19) учествује у изради и развоју Јединственог информационог система за аудиовизуелне архиве;

20) стара се о усклађивању међународних стручних стандарда у области заштите;

21) израђује номинационе досијее за упис филмског и осталог аудиовизуелног културног наслеђа на Унескове листе;

22) доноси средњорочни и дугорочни програм развоја делатности заштите филмског и осталог аудиовизуелног културног наслеђа у Републици Србији, у складу са законом;

23) води евиденције о филмској и осталој аудиовизуелној грађи страног порекла у иностранству која је од значаја за културно наслеђе Републике Србије;

24) обавља стручни надзор над радом аудиовизуелних архива и стручне послове испитивања навода из представке, коју заинтересовано физичко и правно лице подноси у циљу иницирања покретања поступка инспекцијског надзора;

25) стара се о уједначавању праксе аудиовизуелних архива приликом примене међународних прописа у области заштите и очувања културног наслеђа, у складу са законом;

26) обавља и друге послове утврђене овим законом.

Послови из става 1. тач. 1) до 14) и 19) до 25) овог члана обављају се као поверени послови.

Аудиовизуелни архив Филмске новости

Члан 19.

Аудиовизуелни архив Филмске новости, скраћени назив Филмске новости (у даљем тексту: Филмске новости) је установа заштите у чијој је надлежности заштита филмске и остале аудиовизуелне грађе настале делатношћу Филмских новости, додељене Филмским новостима на чување, добијене из сродних архива путем размене или од било ког другог лица на било који други начин, као и друге филмске и аудиовизуелне грађе која чини архивски фонд Филмских новости.

Члан 20.

Поред послова из члана 7. овог закона, Филмске новости обављају и следеће послове:

- 1) сарађује са централном установом заштите на унапређењу области заштите филмског и осталог аудиовизуелног културног наслеђа;
- 2) објављује и промовише филмску и осталу аудиовизуелну грађу из свог архивског фонда;
- 3) допуњује свој фонд снимањем филмских и осталих аудиовизуелних материјала везаних за материјално и нематеријално културно наслеђе од значаја за Републику Србију.

Аудиовизуелни архиви у саставу јавних медијских установа радио-телевизије Србије и Војводине

Члан 21.

Јавна медијска установа „Радио-телевизија Србије” (у даљем тексту: Радио-телевизија Србије) је републичка установа јавног медијског сервиса која пружа медијске услуге у складу са Законом о јавним медијским сервисима. Радио-телевизија Србије је произвођач филмске и остале аудиовизуелне грађе у чијем саставу су као организационе целине успостављени аудиовизуелни архиви радија и телевизије.

Радио-телевизија Србије је у обавези да чува, одржава и користи све емисије настале у сопственој телевизијској продукцији и најважније емисије у радијској продукцији, као и другу филмску и осталу аудиовизуелну грађу која чини фонд филмске и остале аудиовизуелне грађе Радио-телевизије Србије, примењује мере заштите, стандарде заштите, дигиталну рестаурацију и методологију класификације садржаја својих архива.

Јавна медијска установа „Радио-телевизија Војводине” (у даљем тексту: Радио-телевизија Војводине) је покрајинска установа јавног медијског сервиса која пружа медијске услуге у складу са Законом о јавним медијским сервисима. Радио-телевизија Војводине је произвођач филмске и остале аудиовизуелне грађе у чијем саставу су као организационе целине успостављени аудиовизуелни архиви радија и телевизије.

Радио-телевизија Војводине је у обавези да чува, одржава и користи све емисије настале у сопственој телевизијској продукцији и најважније емисије у радијској продукцији, као и другу филмску и осталу аудиовизуелну грађу која чини фонд филмске и остале аудиовизуелне грађе Радио-телевизије Војводине, примењује мере заштите, стандарде заштите, дигиталну рестаурацију и методологију класификације садржаја својих архива.

Војнофилмски центар „Застава филм”

Члан 22.

Војнофилмски центар „Застава филм” као стваралац филмске и остале аудиовизуелне грађе која настаје у раду Министарства одбране и Војске Србије или се код њих налази, обавља делатност заштите те грађе.

Министарство одбране дужно је да пропише посебне мере заштите, ближе услове и начин коришћења филмске и остале аудиовизуелне грађе за потребе одбране и Војске Србије, у складу са овим законом, прописима о одбрани и прописима којима се уређује вршење делатности заштите филмске и остале аудиовизуелне грађе за потребе одбране и Војске Србије.

На оснивање, органе архива, управљање, стручна звања запослених, евидентирање, коришћење филмске и остале аудиовизуелне грађе, као и на друга питања која су од значаја за вршење делатности заштите филмске и остале аудиовизуелне грађе за потребе одбране и Војске Србије Војнофилмског центра из става 1. овог члана, одредбе овог закона примењују се уколико другачије није регулисано прописима којима је уређена одбрана, Војска Србије и заштита тајности података.

Аудиовизуелни савет

Члан 23.

Југословенска кинотека образује Аудиовизуелни савет као стручно саветодавно тело за сарадњу аудиовизуелних архива у циљу обезбеђивања сталне стручне подршке од интереса за развој и унапређење делатности заштите филмске и остале аудиовизуелне грађе.

Административно-техничку потпора раду Аудиовизуелног савета пружа Југословенска кинотека.

Члан 24.

Аудиовизуелни савет:

- 1) предлаже моделе унапређења и промоције делатности заштите филмске и остале аудиовизуелне грађе;
- 2) предлаже стручна упутства за аудиовизуелне архиве у Републици Србији;
- 3) разматра моделе и методе успостављања сарадње између аудиовизуелних архива и сродних образовних, струковних, научних и међународних институција и организација;
- 4) предлаже план и програм стручног и континуираног усавршавања стручњака у заштити филмског и осталог аудиовизуелног наслеђа;
- 5) разматра моделе подстицања едукативне улоге аудиовизуелних архива и моделе промоције делатности заштите;
- 6) разматра потребе и могућности унапређења прописа у области заштите филмске и остале аудиовизуелне грађе.

Члан 25.

Чланове Аудиовизуелног савета на период од пет година бира директор Југословенске кинотеке.

Аудиовизуелни савет састоји се од пет чланова.

Два члана Аудиовизуелног савета бирају се из реда запослених у Југословенској кинотеци, док се преостали чланови бирају из реда запослених у Филмским новостима и јавним медијским установама Радио-телевизије Србије и Радио-телевизије Војводине.

Састав Аудиовизуелног савета треба да обезбеди заступљеност од најмање 40% представника мање заступљеног пола.

Чланови Аудиовизуелног савета бирају председника из својих редова већином гласова.

Аудиовизуелни савет може имати и придружене чланове, односно лица специјализована за поједине области делатности заштите, као и формирати привремена радна консултативна тела за разматрање специфичних технолошких или правних мишљења.

Директор Југословенске кинотеке на предлог Аудиовизуелног савета бира Придружене чланове из става 6. овог члана, којих може бити највише до пет чланова годишње.

Аудиовизуелни савет доноси пословник о раду.

Библиотека и издавање часописа

Члан 26.

Аудиовизуелни архив може да издаје стручни часопис или стручне публикације, као и да има специјалну библиотеку.

Југословенска кинотека има специјалну библиотеку чија делатност обухвата прикупљање, обраду, заштиту, чување и давање на коришћење библиотечко-информационог материјала који се односи на домаћу и страну стручну литературу из области филмског стваралаштва, историје филма, области друштвених наука, домаће и стране збирке извора које прате и допуњују филмску и осталу аудиовизуелну грађу, као и публикације објављене на основу истраживања филмске и остале аудиовизуелне грађе.

Средства за рад аудиовизуелних архива

Члан 27.

Средства за рад аудиовизуелних архива обезбеђује оснивач.

Средства за обављање делатности централне установе заштите обезбеђују се у буџету Републике Србије.

Додатна средства могу бити обезбеђена и:

- 1) продајом производа и услуга;
- 2) пружањем стручних услуга;
- 3) донаторством;
- 4) спонзорством;
- 5) поклонима;
- 6) на други начин у складу са законом.

Начин остваривања, контроле и трошења прихода из става 3. тач. 1) и 2) овог члана, уређују се актом Министарства, уз претходно прибављено мишљење министарства надлежног за послове финансија.

IV. ФИЛМСКО И ОСТАЛО АУДИОВИЗУЕЛНО НАСЛЕЂЕ

Филмско и остало аудиовизуелно добро која ужива претходну заштиту

Члан 28.

Филмско и остало аудиовизуелно добро које ужива претходну заштиту је добро за које се претпоставља да поседује културне вредности у складу са законом.

Филмско и остало аудиовизуелно добро из става 1. овог члана представља културно наслеђе, и ужива исту заштиту као и филмска и остала аудиовизуелна грађа која је утврђена за културно добро.

На питање заштите филмског и осталог аудиовизуелног добра која ужива претходну заштиту примењују се одредбе закона којим се уређује културно наслеђе.

Филмско и остало аудиовизуелно добра под претходном заштитом

Члан 29.

Филмско и остало аудиовизуелно добро под претходном заштитом је евидентирано добро које ужива претходну заштиту.

Евиденције добара из става 1. овог члана воде аудиовизуелни архиви и утврђују мере заштите.

Претходна заштита филмског и осталог аудиовизуелног добра је трајна.

На питање заштите филмског и осталог аудиовизуелног добра под претходном заштитом примењују се одредбе закона којим се уређује културно наслеђе.

Престанак претходне заштите

Члан 30.

Претходна заштита престаје:

- 1) даном доношења акта о утврђивању за културно добро;
- 2) даном утврђивања да добро нема културну вредност.

Категорије културних добара

Члан 31.

Културна добра према категорији су:

- 1) културно добро;
- 2) културно добро од великог значаја;
- 3) културно добро од изузетног значаја.

Културна добра из става 1. тачка 1) овог члана се сматрају културним добрима III категорије, културна добра од великог значаја из става 1. тачка 2) овог члана се сматрају културним добрима II категорије, културна добра од изузетног значаја из става 1. тачка 3) овог члана се сматрају културним добрима I категорије.

Критеријуми за утврђивање за културно добро су:

- 1) да сведочи о значајним догађајима и личностима који су обележили националну историју и културу;
- 2) да сведочи о развоју друштва са становишта филмске уметности;
- 3) да сведочи о националном идентитету и култури;
- 4) да сведочи о изузетном доприносу филмске уметности креативном стваралаштву у прошлости као и савременом стваралаштву;
- 5) да представља оригинални запис или филмско дело које је обележило културу и историју.

Утврђивање културног добра, културног добра од великог значаја и културног добра од изузетног значаја уређује се законом којим се уређује културно наслеђе.

Акт о утврђивању за културно добро

Члан 32.

Филмска и остала аудиовизуелна грађа се утврђује за културно добро актом који доносе јавни аудиовизуелни архиви, у складу са законом.

Филмска и остала аудиовизуелна грађа се утврђује за културно добро од великог значаја актом који доноси централна установа заштите, у складу са законом.

Филмска и остала аудиовизуелна грађа се утврђује за културно добро од изузетног значаја актом који доноси Народна скупштина, у складу са законом.

Филмска и остала аудиовизуелна грађа која се налази у власништву других правних и физичких лица утврђује се за културно добро актом који доноси централна установа заштите.

На садржину акта о утврђивању за културно добро примењују се одредбе закона којим се уређује културно наслеђе.

V. МЕРЕ ЗАШТИТЕ

Члан 33.

Аудиовизуелни архиви спроводе стручне и техничке мере заштите филмског и осталог аудиовизуелно наслеђа и брину за њену сигурност и очување (у даљем тексту: мере заштите).

Мере заштите су превентивна заштита, ревитализација, конзервација, рестаурација, дигитализација и дигитална рестаурација.

Начин утврђивања и спровођења мера заштите прописује централна установа заштите као поверени посао.

Члан 34.

Документација о филмском и осталом аудиовизуелном наслеђу ужива заштиту у складу са законом.

Аудиовизуелни архиви дигитализују податке о филмској и осталој аудиовизуелној грађи у циљу документовања, коришћења у оквиру информационог система, као и ради претраживања и коришћења.

Ближи садржај и начин вођења документације из става 1. овог члана прописује централна установа заштите као поверени посао.

Документација из става 1. овог члана, која се води у сврху обављања делатности заштите, која садржи податке о личности, чува се у складу са законом којим се уређује заштита података о личности, уз обавезу поштовања правила о сразмерности обраде у односу на циљеве и сврху обраде података.

Превентивна заштита

Члан 35.

Превентивна заштита спроводи се у аудиовизуелним архивима као и код власника и држаоца филмске и остале аудиовизуелне грађе.

Ревитализација, конзервација и рестаурација

Члан 36.

Ревитализација, конзервација и рестаурација филмске и остале аудиовизуелне грађе на аналогним форматима спроводи се у лабораторијама и центрима за рестаурацију јавних аудиовизуелних архива.

Изузетно, конзервацију и рестаурацију из става 1. овог члана могу обављати и лица са положеним стручним испитом и у условима који обезбеђују примену мера заштите, у складу са законом.

Конзервација и рестаурација културних добара од великог значаја и културних добара од изузетног значаја, на аналогним форматима, може се обављати само у јавном аудиовизуелном архиву.

Дигитализација и дигитална рестаурација

Члан 37.

Дигитализација и дигитална рестаурација спроводи се у аудиовизуелним архивима и од стране власника и држаоца филмске и остале аудиовизуелне грађе.

План заштите и спасавања у ванредним ситуацијама

Члан 38.

Аудиовизуелни архив је у обавези да изради план заштите и спасавања филмског и осталог аудиовизуелног наслеђа у ванредним ситуацијама који укључује посебне мере за културна добра од изузетног значаја.

План заштите и спасавања филмског и осталог аудиовизуелног наслеђа у ванредним ситуацијама израђује се у складу са посебним прописима.

VI. КОРИШЋЕЊЕ ФИЛМСКЕ И ОСТАЛЕ АУДИОВИЗУЕЛНЕ ГРАЂЕ

Члан 39.

Филмска и остала аудиовизуелна грађа доступна је за коришћење у просторијама аудиовизуелног архива, путем електронских средстава комуникације или изван аудиовизуелних архива за потребе научног и стручног истраживања, односно у научне и културно просветне сврхе.

Захтев за коришћење филмске и остале аудиовизуелне грађе

Члан 40.

Захтев за коришћење филмске и остале аудиовизуелне грађе садржи следеће податке за физичко лице: лично име, адреса пребивалишта или боравишта, број телефона и адреса електронске поште, број личне карте или путне исправе и сврху и начин коришћења филмске и остале аудиовизуелне грађе, односно за правно лице: пословно име, седиште, матични број, ПИБ, лично име овлашћеног лица и сврху и начин коришћења филмске и остале аудиовизуелне грађе.

Подаци из става 1. овог члана се прикупљају у сврху заштите филмске и остале аудиовизуелне грађе.

О захтеву за коришћење филмске и остале аудиовизуелне грађе решењем одлучује директор аудиовизуелног архива.

По жалбама против решења из става 3. овог члана у другом степену решава Министарство.

Услови и начин коришћења филмске и остале аудиовизуелне грађе

Члан 41.

Филмска и остала аудиовизуелна грађа може се користити изван аудиовизуелних архива уз писмену дозволу носиоца ауторског и сродних права.

Аудиовизуелни архив обезбеђује услове за коришћење филмске и остале аудиовизуелне грађе.

На коришћење се даје дигитализована филмска и остала аудиовизуелна грађа.

На коришћење ће се дати филмска и остала аудиовизуелна грађа и на другим носачима, ако то захтева научни метод рада, уз надзор стручне особе у аудиовизуелном архиву.

Аудиовизуелни архиви немају обавезу да истражују филмску и осталу аудиовизуелну грађу у име и за рачун корисника.

О коришћењу културног добра од изузетног значаја за које не постоји познато ауторско и сродно право, или су та права истекла, одлучује централна установа заштите или јавни аудиовизуелни архив у којем је грађа депонована, уз сагласност централне установе заштите.

Ближе услове и начин коришћења филмске и остале аудиовизуелне грађе прописује министар.

Члан 42.

Филмска и остала аудиовизуелна грађа се не може дати на коришћење: ако је њен стваралац, власник, давалац или дародавац приликом предаје у писменој форми поставио ограничења у погледу њеног коришћења; ако је у процесу сређивања, обраде, конзервације, рестаурације или дигитализације; ако се може користити само под посебним условима; ако би њеним коришћењем могли да буду повређени интереси државе или права грађана; ако је у оштећеном стању; ако је у току припрема за њено објављивање у издању аудиовизуелног архива и у другим случајевима прописаним законом.

Филмска и остала аудиовизуелна грађа која није стручно обрађена не издаје се на коришћење, осим по одобрењу директора.

Члан 43.

Јавни аудиовизуелни архив утврђује који дигитални мастер, изворни материјал или архивска копија филмске и остале аудиовизуелне грађе утврђене за културно добро се не може користити ван аудиовизуелног архива, с тим да се корисницима омогући доступност грађе на другом одговарајућем носачу записа у складу са законом.

VII. УВОЗ, УНОШЕЊЕ, ИЗВОЗ, ИЗНОШЕЊЕ И ПОВРАЋАЈ

Члан 44.

Увоз, уношење, извоз, изношење и повраћај културних добара и добара под претходном заштитом врши се у складу са законом којим се уређује културно наслеђе.

Дигитализована културна добра и дигитализована добра под претходном заштитом могу се изнети ван територије Републике Србије без решења министарства о изношењу.

VIII. РЕГИСТРИ КУЛТУРНИХ ДОБАРА

Члан 45.

Аудиовизуелни архиви воде регистре културних добара (у даљем тексту Регистри).

Регистри су јавни.

Упис у регистре врши се на основу акта о утврђивању.

Централна установа заштите води Централни регистар културних добара (у даљем тексту: Централни регистар).

Аудиовизуелни архиви су дужни да податке о културним добрима за које воде регистар достављају централној установи заштите, у року од 30 дана од дана уписа у регистар.

Садржину и начин вођења Централног регистра и регистара прописује Министар.

Подаци о личности које садрже регистри и Централни регистар из ст. 1. и 4. овог члана чувају се и обезбеђује се њихова доступност јавности у складу са законом којим се уређује заштита података о личности, уз обавезу поштовања правила о сразмерности обраде у односу на циљеве и сврху обраде података.

Евиденције филмског и осталог аудиовизуелног наслеђа

Члан 46.

Аудиовизуелни архиви дужни су да воде следеће евиденције:

- 1) улазна књига пријема;
- 2) инвентар културних добара и добара под претходном заштитом по врсти записа и носача;
- 3) каталог;
- 4) евиденцију добара под претходном заштитом;
- 5) инвентар збирки пратеће филмске и остале аудиовизуелне грађе;
- 6) топографски показивач фондова и збирки пратеће филмске и остале аудиовизуелне грађе у депоу.

Ближу садржину и начин вођења евиденција прописује министар.

Подаци о личности које садрже евиденције из става 1. овог члана чувају се и обезбеђује се њихова доступност јавности у складу са законом којим се уређује заштита података о личности, уз обавезу поштовања правила о сразмерности обраде у односу на циљеве и сврху обраде података.

IX. ПРАВА И ОБАВЕЗЕ ВЛАСНИКА И ДРЖАОЦА КУЛТУРНИХ ДОБАРА И ДОБАРА ПОД ПРЕТХОДНОМ ЗАШТИТОМ

Члан 47.

Власник односно држалац добра које ужива претходну заштиту, пријављује ту грађу централној установи заштите.

Права власника и држаоца

Члан 48.

Власник односно држалац културних добара и добара под претходном заштитом има права утврђена законом којим се уређује културно наслеђе.

Обавезе власника и држаоца

Члан 49.

Власник односно држалац културних добара и добара под претходном заштитом поред обавеза утврђених законом којим се уређује културно наслеђе, дужан је и да:

1) изврши дигитализацију или обезбеди доступност културних добара и добара под претходном заштитом за дигитализацију;

2) обезбеди јавности доступност информације о културним добрима и добрима под претходном заштитом.

Информације о културним добрима из става 1. овог члана које садрже податке о личности чувају се у складу са законом којим се уређује заштита података о личности, уз обавезу поштовања правила о сразмерности обраде у односу на циљеве и сврху обраде података.

Члан 50.

Власник односно држалац не сме да користи културна добра и добра под претходном заштитом у сврхе које нису у складу с њиховом природом, наменом и значајем или на начин који може довести до њиховог оштећења.

Х. ОБАВЕЗЕ ПРЕДАЈЕ ФИЛМСКЕ И ОСТАЛЕ АУДИОВИЗУЕЛНЕ ГРАЂЕ ЦЕНТРАЛНОЈ УСТАНОВИ ЗАШТИТЕ И ПОПУЊАВАЊЕ ФОНДОВА АУДИОВИЗУЕЛНИХ АРХИВА

Обавезе предаје филмског дела централној установи заштите

Члан 51.

Продуцент домаћег филмског дела, финансираног или суфинансираног из буџета Републике Србије и намењеног за јавно приказивање, без обзира у којој је техници филмско дело снимљено, дужан је да централној установи заштите у року од шест месеци од дана завршетка пост продукције односно мастеринга, преда или уступи на копирање оригинални мастер или дигитално идентичну копију са које је рађен медиј за приказивање, са одговарајућом документацијом и пратећом грађом.

Уколико је дело из става 1. овог члана снимљено или копирано на филмску траку, продуцент је дужан да преда једну некоришћену копију и изворне филмске материјале (оригинални негатив слике и негатив тона) са одговарајућом документацијом и пратећом грађом.

Обавезу из става 1. овог члана има продуцент копродукционог филмског дела.

Привредно друштво као и друго правно лице, односно предузетник, који увози филмско дело за јавно приказивање, које није енкриптовано или енкодвано на начин да је за његово гледање – приказивање неопходан дигитални кључ – сертификат или посебна технологија која није обухваћена важећим ДЦИ (DCI) или ИЕЦ-ИТУ (IEC/ITU) стандардима, дужан је да централној установи заштите, у року од 30 дана по истеку дистрибуције филмског дела, преда или уступи на копирање филмско дело у резолуцији и са карактеристикама слике и тона у којима је вршено приказивање, са одговарајућом документацијом и пратећом грађом.

Члан 52.

Уколико продуцент не испуни обавезу предвиђену чланом 51. овог закона не испуњава услове да учествује у пројектима у култури који се финансирају и суфинансирају из буџета Републике Србије, аутономне покрајине, односно јединица локалне самоуправе, док не испуни своју законску обавезу.

Централна установа заштите ће обавестити Филмски центар Србије о продуценту који није испунио обавезу предаје у року предвиђеном чланом 51. овог закона.

Попуњавање фондова аудиовизуелних архива

Члан 53.

Имаоци и држаоци филмске и остале аудиовизуелне грађе за коју не постоји обавеза предаје прописана чланом 51. овог закона, могу добровољно депоновати исту централној установи заштите као добровољном депозитном телу.

Централна установа заштите ће утврдити коју филмску и осталу аудиовизуелну грађу из става 1. овог члана ће преузети.

Члан 54.

Аудиовизуелни архиви попуњавају своје фондове и путем:

- 1) откупа;
- 2) размене;
- 3) поклона;
- 4) легата;
- 5) завештањем;
- 6) израдом нових копија филмске и остале аудиовизуелне грађе;
- 7) на други начин у складу са законом.

Међународна сарадња

Члан 55.

У циљу употпуњавања фондова аудиовизуелни архиви могу међусобно размењивати копије филмске и остале аудиовизуелне грађе које чувају, у складу са законом.

XI. ЈЕДИНСТВЕНИ ИНФОРМАЦИОНИ СИСТЕМ ЗА АУДИОВИЗУЕЛНЕ АРХИВЕ

Члан 56.

За праћење стања филмског и осталог аудиовизуелног наслеђа и активности на његовој заштити и очувању, успоставља се јединствени информациони систем за аудиовизуелне архиве у складу са законом којим се уређује културно наслеђе.

У циљу ефикасног чувања, коришћења и доступности података о културним добрима и добрима под претходном заштитом, аудиовизуелни архиви се повезују у Јединствени информациони систем за аудиовизуелне архиве.

Основе за успостављање и функционисање Јединственог информационог система за аудиовизуелне архиве:

- 1) стандардизована обрада података у електронској форми;
- 2) оспособљеност стручњака за електронски унос података;
- 3) информационо-комуникационе технологије неопходне за повезивање;
- 4) доступност основних података јавности.

Подаци о личности који садржи јединствени информациони систем из става 1. овог члана чувају се и обезбеђује се њихова доступност јавности у складу са законом којим се уређује заштита података о личности, уз обавезу поштовања правила о сразмерности обраде у односу на циљеве и сврху обраде података.

Члан 57.

Сви подаци Јединственог информационог система за аудиовизуелне архиве система чувају се и у централној установи заштите.

Члан 58.

Ближе услове, начин функционисања, повезивања и вођења Јединственог информационог система за аудиовизуелне архиве прописује министар на предлог централне установе заштите.

XII. РЕВИЗИЈА ФОНДОВА

Члан 59.

Аудиовизуелни архив је дужан да једном у 20 година изврши редовну ревизију филмске и остале аудиовизуелне грађе.

Услове и начин ревизије прописује министар.

XIII. СТРУЧНА ЗВАЊА У ДЕЛАТНОСТИ ЗАШТИТЕ

Услови за обављање стручних послова

Члан 60.

Стручне послове у делатности заштите (у даљем тексту: стручни послови) у аудиовизуелним архивима обављају лица која имају одговарајуће образовање и положен стручни испит у делатности заштите (у даљем тексту: стручни испит).

Стручне послове могу обављати лица са стеченим основним и вишим стручним звањима.

Полагање стручног испита

Члан 61.

Стручни испит полагају лица која су се стручно оспособила за практични рад у аудиовизуелним архивима.

Стручно оспособљавање за практични рад у аудиовизуелним архивима за запослене на стручним пословима са високим и вишим образовањем траје годину дана, а са средњим образовањем девет месеци.

Стручно оспособљавање из става 1. овог члана обавља се у аудиовизуелним архивима.

Стручни испит полаже се у Југословенској кинотеци пред Комисијом за полагање стручног испита у делатности заштите коју образује министар на предлог централне установе заштите.

Трошкове полагања стручног испита сноси аудиовизуелни архив у којем је кандидат запослен.

Аудиовизуелни архив у свом финансијском плану планира средства за трошкове полагања стручног испита запослених из става 1. овог члана.

План и програм стручног оспособљавања запослених у аудиовизуелним архивима, програм стручног испита и начин његовог полагања прописује министар.

Запосленом из става 1. овог члана који у року од три године од стицања услова за полагање стручног испита не положи стручни испит престаје радни однос у аудиовизуелном архиву даном истека тог рока.

Посао из става 4. овог члана Југословенска кинотека обавља као поверен.

Основна стручна звања

Члан 62.

Полагањем стручног испита стичу се основна стручна звања: филмски архивски помоћник, репаратор аудиовизуелне грађе, филмски архивиста и рестауратор слике и тона у процесу дигитализације.

Послове филмског архивског помоћника може да обавља лице са стеченим средњим образовањем у четворогодишњем трајању или лице са стеченим високим образовањем на студијама првог степена у обиму од најмање 180 ЕСПБ бодова, односно са стеченим првим степеном високог образовања или стеченим вишим образовањем, по пропису који је уређивао високо образовање до 10. септембра 2005. године и положеним стручним испитом.

Послове репаратора аудиовизуелне грађе може да обавља лице са стеченим средњим образовањем у четворогодишњем трајању и положеним стручним испитом.

Послове филмског архивисте може да обавља лице са стеченим високим образовањем на студијама другог степена, односно на основним студијама у трајању од најмање четири године, по пропису који је уређивао високо образовање до 10. септембра 2005. године и положеним стручним испитом.

Послове рестауратора слике и тона у процесу дигитализације може да обавља лице са стеченим високим образовањем на студијама првог степена у обиму од најмање 180 ЕСПБ бодова, односно са стеченим првим степеном високог образовања или стеченим вишим образовањем, по пропису који је уређивао високо образовање до 10. септембра 2005. године или лице са стеченим високим образовањем на студијама другог степена, односно на основним студијама у трајању од најмање четири године, по пропису који је уређивао високо образовање до 10. септембра 2005. године и положеним стручним испитом.

Виша стручна звања

Члан 63.

Виша стручна звања на стручним пословима су: виши филмски архивски помоћник, виши репаратор аудиовизуелне грађе, виши филмски архивиста, виши рестауратор слике и тона у процесу дигитализације, филмски архивиста саветник и рестауратор слике и тона у процесу дигитализације саветник.

Виша стручна звања се стичу доделом.

Организацију рада комисије за доделу виших стручних звања обавља централна установа заштите као поверени посао.

Министар образује Комисију за доделу виших стручних звања у делатности заштите на предлог централне установе заштите.

Ближе услове и начин стицања виших стручних звања прописује министар.

Усавршавање запослених у аудиовизуелним архивима

Члан 64.

Аудиовизуелни архив је обавезан да се стара о сталном стручном усавршавању запослених, да прати развој теорије и праксе везане за филмску и осталу аудиовизуелну архивистику, као и развој технолошких иновација и дигиталних технологија ради усавршавања и уједначавања организације и метода рада.

XIV. СТРУЧНИ НАДЗОР

Члан 65.

Надзор над стручним радом аудиовизуелних архива, осим над стручним радом Војнофилмског центра „Застава филм”, врши централна установа заштите.

Члан 66.

Централна установа заштите обавља стручни надзор над истраживањем, прикупљањем, евидентирањем, обрадом, чувањем и заштитом културних добара и добара под претходном заштитом и налаже предузимање мера за отклањање утврђених недостатака.

Члан 67.

Послове стручног надзора из члана 66. овог закона врши филмски архивиста саветник и рестауратор слике и тона у процесу дигитализације саветник (у даљем тексту: овлашћено лице).

Овлашћено лице из става 1. овог члана:

- 1) сачињава записник о извршеном стручном надзору који обавезно садржи: утврђено стање, наложене мере и рок за њихово спровођење;
- 2) констатује да се на записник може у року од три дана од дана достављања записника ставити примедба;
- 3) разматра достављене примедбе на записник и о томе обавештава подносиоца примедби;
- 4) врши контролу извршења наложених мера.

Рок за поступање по наложеним мерама може се, у оправданим случајевима, продужити најдуже за половину рока који је наложен за поступање.

У случају непоступања у року за отклањање неправилности овлашћено лице обавештава инспекцију Министарства.

У случају да овлашћено лице утврди у поступку стручног надзора да је филмска и остала аудиовизуелна грађа оштећена или уништена то констатује записником на основу којег централна установа заштите обавештава инспекцију Министарства.

Члан 68.

Аудиовизуелни архив над којим се врши стручни надзор је дужан да током обављања послова стручног надзора достави потребне податке, као и да омогући обављање стручног надзора.

Члан 69.

Централна установа заштите врши стручни надзор на захтев инспекције, испитивањем навода из представке, коју заинтересовано физичко и правно лице (подносилац представке) подноси у циљу иницирања покретања поступка инспекцијског надзора.

XV. ИНСПЕКЦИЈСКИ НАДЗОР**Члан 70.**

Инспекцијски надзор у погледу обављања делатности заштите филмске и остале аудиовизуелне грађе аудиовизуелних архива врши Министарство, у складу са законима којим се уређују послови из области културе и инспекцијски надзор.

На територији аутономне покрајине инспекцијски надзор врши надлежни орган аутономне покрајине, као поверени посао.

Надзор над радом аудиовизуелног архива за потребе одбране и Војске Србије Војнофилмског центра „Застава филм” врши министарство надлежно за послове одбране.

Члан 71.

Централна установа заштите има право активне легитимације у погледу остваривања мера заштите и коришћења културних добара и подношења захтева за покретање кривичног поступка.

XVI. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ**Члан 72.**

Новчаном казном у износу од 50.000 до 2.000.000 динара казниће се за прекршај правно лице:

- 1) ако обавља делатности заштите филмске и остале аудиовизуелне грађе без решења којим се утврђује испуњеност услова за оснивање, почетак рада и обављања делатности заштите, у складу са чланом 12. овог закона;
- 2) ако не достави податке за упис у Евиденцију аудиовизуелних архива Министарству, у складу са чланом 14. став 4. овог закона;
- 3) ако не спроводи стручне и техничке мере заштите филмске и остале аудиовизуелне грађе, у складу са чланом 33. овог закона;
- 4) ако не изради план заштите и спасавања филмског и осталог аудиовизуелног наслеђа у ванредним ситуацијама, у складу са чланом 38. овог закона;
- 5) ако не води регистре културних добара, у складу са чланом 45. овог закона;
- 6) ако не води евиденције, у складу са чланом 46. овог закона;
- 7) ако не извршава обавезе које се односе на културна добра и добра под претходном заштитом из члана 49. овог закона;
- 8) ако користи културна добра и добра под претходном заштитом у сврхе које нису у складу с њиховом природом, наменом и значајем или на начин који може довести до њиховог оштећења, према одредбама члана 50. овог закона;
- 9) ако не изврши обавезу предаје или уступања на копирање филмског дела централној установи заштите, у складу са чланом 51. овог закона;

10) ако не изврши ревизију филмске и остале аудиовизуелне грађе, у складу са чланом 59. овог закона.

Новчаном казном од 5.000 до 150.000 динара казниће се за прекршај из става 1. овог члана одговорно лице у правном лицу.

За прекршај из става 1. тач. 7), 8) и 9) овог члана, новчаном казном у износу од 10.000 до 500.000 динара казниће се предузетник.

За прекршај из става 1. тач. 2), 7), 8) и 9) овог члана, новчаном казном у износу од 5.000 до 150.000 динара казниће се физичко лице.

XVII. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 73.

Аудиовизуелни архиви који су основани до дана ступања на снагу овог закона дужни су да своју организацију и рад ускладе са одредбама овог закона у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона.

Југословенска кинотека промениће назив у Државни аудиовизуелни архив Србије Југословенска кинотека у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона.

Републичка установа Филмске новости промениће назив у Аудиовизуелни архив Филмске новости у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 74.

Југословенска кинотека ће образовати Аудиовизуелни савет у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 75.

Подзаконски прописи за спровођење овог закона донеће се у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 76.

За филмско дело које је финансирано или суфинансирано из буџета Републике Србије и намењено за јавно приказивање, а настало пре ступања на снагу овог закона, лице из члана 51. ст. 1. и 3. овог закона, предаје или уступа на копирање оригинални мастер или дигитално идентичну копију са које је рађен медиј за приказивање, са одговарајућом документацијом и пратећом грађом централној установи заштите у року од годину дана од дана почетка примене овог закона.

Члан 77.

Запослени који на дан ступања на снагу овог закона обавља послове на заштити филмске и остале аудиовизуелне грађе за које нема одговарајуће образовање или положен стручни испит, може наставити са обављањем тих послова под условом да у року од две године од дана ступања на снагу овог закона стекне одговарајуће образовање, односно положи стручни испит.

Члан 78.

Аудиовизуелни архиви који нису инвентарисали филмску и осталу аудиовизуелну грађу, оформили инвентарне књиге и документацију дужни су да обаве наведене послове у року од годину дана од дана почетка примене овог закона.

Члан 79.

Даном почетка примене овог закона престају да важе одредбе Закона о културним добрима („Службени гласник РС”, бр. 71/94, 52/11 – др. закони, 99/11 – др. закон, 6/20 – др. закон и 35/21 – др. закон), и то чл. 66–74. у делу који се односи на рад кинотеке, чл. 78, 84, 86–95. у делу који се односи на рад кинотеке, члан 111. у делу који се односи на рад кинотеке и члан 120. у делу који се односи на рад кинотеке.

Даном почетка примене овог закона престаје да важи одредба члана 12. Закона о кинематографији („Службени гласник РС”, бр. 99/11, 2/12 – исправка и 46/14 – УС).

Члан 80.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”, а примењиваће се истеком годину дана од дана његовог ступања на снагу.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. Уставни основ за доношење закона

Уставни основ за доношење Закона о филмском и осталом аудиовизуелном наслеђу садржан је у одредбама члана 97. тачка 10. Устава Републике Србије, којим је прописано да Република Србија, поред осталог, уређује и обезбеђује систем у области културе и заштите културних добара.

II. Разлози за доношење закона

Република Србија до сада није имала закон којим је свеобухватно уређена заштита и очување филмског и осталог аудиовизуелног културног наслеђа, као изузетно важног сегмента културног наслеђа и организација и функционисање делатности заштите и очувања филмског и осталог аудиовизуелног наслеђа. Законом о културним добрима као основним извором права за ову материју, уређује се заштита свих врста културних добара (споменици културе, просторне културно-историјске целине, археолошка налазишта и знаменита места – непокретна културна добра; уметничко-историјска дела, архивска грађа, филмска грађа и стара и ретка књига – покретна културна добра) што овај закон чини непрегледним и обимним а истовремено недовољно прецизним, посматрано са становишта оних који се старају о заштити одређене врсте културног добра.

Имајући у виду потребу системског уређења сваке појединачне области заштите културних добара сходно својим специфичностима, Закон о филмском и осталом аудиовизуелном наслеђу је услов системског приступа и уређења области заштите покретних културних добара – филмске и остале аудиовизуелне грађе на свеобухватан и сврсисходан начин.

Из ових разлога предлаже се доношење прописа којим би се уредио систем заштите филмске и остале аудиовизуелне грађе, као врсте покретних културних добара и документације о филмској и осталој аудиовизуелној грађи, услови и начин обављања делатности аудиовизуелних архива и њихова структура, коришћење филмске и остале аудиовизуелне грађе, организација, надлежност, делатност аудиовизуелних архива у Републици Србији и друга питања од значаја за обављање делатности заштите и очувања филмског и осталог аудиовизуелног наслеђа.

На тај начин би се створио оквир да Република Србија свеобухватно уреди делатност аудиовизуелних архива и заштиту филмске и остале аудиовизуелне грађе као покретних културних добара.

Уколико имамо у виду значај филмске и остале аудиовизуелне грађе, не само за историју, науку и културу већ и за задовољавање потреба грађана, неопходно је хитно уређивање ове материје у циљу системског уређења и очувања филмске и остале аудиовизуелне грађе грађе.

Закон о културним добрима је усвојен 1994. године и осим термилошке застарелости, одредбе овог закона не уређују веома важна питања детаљно обрађена Законом о филмском и осталом аудиовизуелном наслеђу, која се односе на: специјалне и приватне установе заштите, односно специјалне и приватне аудиовизуелне архиве; стручна архивска звања у области заштите филмске и остале аудиовизуелне грађе и бројна друга питања. Уколико имамо у виду значај филмске и остале аудиовизуелне грађе, како за историју, науку и културу, неопходно је хитно уређивање ове материје у циљу очувања овог културног добра.

- Проблеми које закон треба да реши

Аудиовизуелни архиви у Републици Србији због проблема у вези са недовољним финансирањем нису у могућности да на одговарајући начин обављају своју редовну делатност, а при том је и број запослених у њима, упркос повећању обима послова услед доношења бројних нових закона из различитих повезаних области константно смањиван па су доведени на ивицу издрживости. Недостатак простора за смештај културних добара је међу водећим проблемима који директно утиче на систем заштите.

Осим тога, садашњи законски оквир је делимично застарео и не уређује бројна питања која су од значаја за рад установа и примену добре праксе из света на коју треба да се угледамо.

Законско уређивање обавеза ималаца и држалаца културних добара, евиденцију културних добара наше провинијенције, на територији Србије и ван њене територије, питања права и обавеза аудиовизуелних архива, њихова делатност, вођење документације, категорисање и утврђивање културних добара, уређивање добара под претходном заштитом, утврђивање јединствених мера заштите, надзор над применом закона и инспекцијски надзор, и бројна друга питања су важна ради стварања јединственог система за очување и заштиту филмске и остале аудиовизуелне грађе Србије.

- Циљеви који се доношењем закона постижу

1. Стварање законског оквира који ће обезбедити потпуну заштиту и очување филмског и осталог аудиовизуелног наслеђа, без обзира на облик у којем настаје и где се налази један је од основних циљева који ће се постићи доношењем овог закона. Уређивање ове материје законом ће утицати и на развој свести о важности очувања ове грађе за будуће генерације, односно свести да се филмско и остало аудиовизуелно наслеђе као део културног наслеђа мора заштитити од пропадања и уништења јер ова грађа представља својеврсно материјално сведочанство о филму и филмској уметности, постојању, историјски контекст државе и друштва, из чега произилази и значај који ова врста културног наслеђа има за науку и културу.

2. Развој свести о важности очувања заштите и очувања филмског и осталог аудиовизуелног наслеђа као покретних културних добара и наше баштине за будуће генерације.

3. Уређивање доступности, услова и начина коришћења филмске и остале аудиовизуелне грађе.

4. Побољшање услова за рад аудиовизуелних архива како би могли да: преузимају филмску и осталу аудиовизуелну грађу, стручно је среде и архивистички обраде, примене одговарајуће мере заштите, односно да је дигитализују, оштећену грађу рестаурирају, односно како би могли да обављају своју делатност, што ће гарантовати њено „преживљавање” кроз време, односно очување података које она садржи.

5. Јасно дефинисање обавеза оснивача аудиовизуелних архива.

6. Регулисање Југословенске кинотеке као централне установе заштите и очувања филмског и осталог аудиовизуелног наслеђа.

7. Уређивање стручних звања у струци заштите филмског и осталог аудиовизуелног наслеђа.

8. Пооштравање казнене политике које ће допринети заштити и очувању филмског и осталог аудиовизуелног наслеђа.

- Разматране могућности да се проблем реши и без доношења прописа

У току анализе разматрано је неколико релевантних могућности:

1) status quo - недоношење Закона о филмском и осталом аудиовизуелном наслеђу, односно неменење важећег Закона о културним добрима,

2) измене односно допуне Закона о културним добрима којим би се извршила корекција дела уочених проблема или

3) доношење новог закона који би у потпуности регулисао ову област.

Прва опција није одржива из разлога што више није могуће постојећим правним оквиром обезбедити потпуну заштиту и очување филмске и остале аудиовизуелне грађе.

Друга опција би подразумевала измене и допуне Закона о културним добрима у погледу низа питања које тај закон недовољно или у већини случајева уопште не регулише. Ово не би било добро решење имајући у виду обим потребних измена, односно допуна, као и чињеницу да Закон о културним добрима не уређује само заштиту филмске и остале аудиовизуелне грађе него и заштиту других врста културних добара, те је из наведених разлога целисходније доношење новог закона који би у потпуности регулисао област заштите и очувања филмског и осталог аудиовизуелног наслеђа и организацију и функционисање делатности заштите.

- Зашто је доношење закона најбољи начин за решавање проблема

Доношење закона је неопходно и једино могуће решење за свеобухватно регулисање система заштите и очувања филмског и осталог аудиовизуелног наслеђа и организацију и функционисање делатности заштите ове врсте грађе ако имамо у виду да се не могу на други начин решити актуелни проблеми са којима се свакодневно суочавају аудиовизуелни архиви у обављању делатности.

Унапређење оквира деловања аудиовизуелних архива, приближавање доказаној пракси увођењем стандарда и јасних услова који се односе на оснивање, чување, проучавање, документовање, заштиту и презентовање филмске и остале аудиовизуелне грађе недовсмислено успоставља темељ системског уређења делатности аудиовизуелних архива у оквиру уређења заштите културног наслеђа Србије.

Имајући у виду значај филмске и остале аудиовизуелне грађе и њене специфичности у односу на друге врсте културних добара, неопходно је сва питања у вези њеног настанка, чувања и заштите уредити посебним законом, којим ће истовремено бити регулисана и права и обавезе свих власника и држалаца филмске и остале аудиовизуелне грађе, као и установа којима је основна делатност њена заштита.

III. Основни правни институти и појединачна решења

I. УВОДНИМ ОДРЕДБАМА (чл. 1–6) дефинисани су: предмет закона, термини и дефиниције, општи интерес у области заштите и очувања филмског и осталог аудиовизуелног наслеђа, обавеза поштовања ауторског права и сродних права у делатности заштите и очувања филмског и осталог аудиовизуелног наслеђа.

Овим законом се уређује обављање, структура и организација делатности заштите и очувања филмског и осталог аудиовизуелног културног наслеђа, као и начин заштите, чувања, обраде и коришћења филмске и остале аудиовизуелне грађе и друга питања од значаја за делатност заштите и очувања филмског и

осталог аудиовизуелног културног наслеђа, у складу са међународним прописима и стандардима (члан 1).

Чланом 2. Предлога закона о филмском и осталом аудиовизуелном наслеђу (у даљем тексту: Предлог закона) су за потребе овог закона, утврђени термини, односно њихово значење у овом закону.

Чланом 3. Предлога закона је предвиђено да термини који се користе у овом закону и прописима који се доносе на основу њега, а који имају родно значење, изражени у граматичком мушком роду, подразумевају природни женски и мушки пол лица на које се односе.

Подаци који се сакупљају у обављању делатности заштите и очувања филмске и остале аудиовизуелне грађе а који садрже податке о личности чувају се у складу са законом којим се уређује заштита података о личности, уз обавезу поштовања правила о сразмерности обраде у односу на циљеве и сврху обраде података.

У члану 4. Предлога закона је утврђено да је заштита и очување филмског и осталог аудиовизуелног наслеђа делатност од општег интереса за Републику Србију. Филмско и остало аудиовизуелно наслеђе као део културног наслеђа, ужива посебну заштиту без обзира у чијем је власништву, код кога се налази и да ли је регистровано или евидентирано.

У члану 5. је предвиђено кроз које активности се остварује општи интерес у области заштите и очувања филмског и осталог аудиовизуелног наслеђа.

Чланом 6. се прописује да се делатност заштите и очувања филмског и осталог аудиовизуелног наслеђа, односно прикупљање, каталогизација, чување, рестаурирање, чињење доступним филмске и остале аудиовизуелне грађе и друге радње предвиђене овим законом, спроводе уз поштовање права прописаних законом којим се уређује заштита ауторског и сродних права.

II. ДЕЛАТНОСТ ЗАШТИТЕ И ОЧУВАЊА ФИЛМСКОГ И ОСТАЛОГ АУДИОВИЗУЕЛНОГ НАСЛЕЂА (чл. 7. и 8) је део Предлога закона који обухвата одредбе којима се прописују делатности заштите и очувања филмског и осталог аудиовизуелног наслеђа. Утврђено је који су послови делатности заштите и очувања филмског и осталог аудиовизуелног наслеђа поверени, као и које послове могу да обављају специјалне и приватне установе заштите. Такође је овим одредбама прописано које послове може да обавља аудиовизуелни архив у саставу, као део и у оквиру другог правног лица и предузетника.

III. УСТАНОВЕ ЗАШТИТЕ – АУДИОВИЗУЕЛНИ АРХИВИ (чл. 9-27) је део Предлога закона који садржи одредбе о оснивању аудиовизуелних архива и њиховим органима, врстама аудиовизуелних архива, условима за обављање делатности заштите, евиденцији аудиовизуелних архива, Централној установи заштите и очувања филмског и осталог аудиовизуелног наслеђа – Државни аудиовизуелни архив Србије Југословенска кинотека, Аудиовизуелном архиву Филмске новости, аудиовизуелним архивима радија и телевизије, Војнофилмском центру, Аудиовизуелном савету и средствима за рад аудиовизуелних архива.

Оснивање и Услови за обављање делатности заштите (чл. 9-12)

Аудиовизуелни архив може основати Република Србија, аутономна покрајина, јединица локалне самоуправе и друго правно или физичко лице. Аудиовизуелни архив се може основати као јавни, приватни и специјални. Јавни аудиовизуелни архив може основати Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе. Приватни аудиовизуелни архив може основати правно и физичко лице. Оснивање специјалног аудиовизуелног архива регулише се посебним законом.

На оснивање, управљање, руковођење, финансирање, статусне промене, престанак рада и друга питања од значаја за рад аудиовизуелног архива примењују се одредбе закона којима се уређују област културе, културног наслеђа и јавних служби, ако овим законом није другачије уређено. (члан 10).

Чланом 11. Предлога закона су прецизно дефинисани неопходни услови да би аудиовизуелни архив могао да почне са радом, који се односе на простор за рад и смештај филмске и остале аудиовизуелне грађе, објекте и одговарајућу опрему, минимални број запослених на стручним пословима и финансирање рада аудиовизуелних архива и редовне делатности. Ближе услове за оснивање, почетак рада и обављање делатности заштите аудиовизуелних архива из члана 11. Предлога закона прописује министар надлежан за послове у области културе (у даљем тексту: министар) на предлог централне установе заштите, уз претходно прибављено мишљење министарства надлежног за послове финансија. Министарство надлежно за послове у области културе (у даљем тексту: Министарство) решењем утврђује испуњеност услова за оснивање, почетак рада и обављања делатности заштите, што је прописано чланом 12. Предлога закона.

Престанак са радом (члан 13)

Чланом 13. предвиђено је да аудиовизуелни архив престаје са радом или мења свој статус у складу са законом. Оснивач аудиовизуелног архива може донети одлуку о престанку рада или о статусној промени аудиовизуелног архива у складу са законом уз претходно прибављено образложено мишљење Централне установе заштите и очувања филмског и осталог аудиовизуелног наслеђа. Веома битно је да је у случају престанка рада аудиовизуелног архива оснивач дужан да обезбеди смештај и заштиту филмске и остале аудиовизуелне грађе и документације.

Евиденција аудиовизуелних архива (чл. 14. и 15)

Чланом 14. прописано је да евиденцију аудиовизуелних архива са седиштем на територији Републике Србије води Министарство, као и да садржај и начин вођења Евиденције аудиовизуелних архива прописује министар. Надлежни орган аутономне покрајине, односно орган јединице локалне самоуправе дужан је да достави Министарству податке о аудиовизуелним архивима које је основала аутономна покрајина, односно јединица локалне самоуправе у року од осам дана од дана оснивања аудиовизуелног архива. Правна и физичка лица која су оснивачи аудиовизуелних архива, дужна су да доставе податке за упис у Евиденцију аудиовизуелних архива Министарству у року од осам дана од дана оснивања аудиовизуелног архива.

Када је реч о ажурирању евиденције, Министарство најмање једном у пет година проверава да ли аудиовизуелни архив који је уписан у Евиденцију аудиовизуелних архива испуњава прописане услове за рад и обављање делатности заштите. Надлежни орган аутономне покрајине, као поверени посао, најмање једном у пет година проверава да ли аудиовизуелни архив чији је оснивач аутономна покрајина и који је уписан у Евиденцију аудиовизуелних архива испуњава прописане услове за рад и обављање делатности заштите и о томе извештава Министарство.

Органи аудиовизуелних архива (чл. 16. и 17)

Органи архива као установа културе одређени су Законом о култури: директор, Управни одбор и Надзорни одбор па их сходно томе предвиђа и овај закон и упућује да се именовање директора аудиовизуелног архива, именовање вршиоца дужности директора аудиовизуелног архива, надлежности, престанак дужности и друго, утврђује на начин и по поступку прописаним одредбама закона којим се уређује област културе.

Централна установа заштите (члан 18)

Државни аудиовизуелни архив Србије Југословенска кинотека, скраћени назив Југословенска кинотека (у даљем тексту: Југословенска кинотека) је Централна установа заштите, која поред послова делатности заштите и очувања филмске и остале аудиовизуелне грађе (наведених у члану 7) обавља и послове који су детаљно прописани овим чланом. Чланом 18. је такође прецизирано који од набројаних послова се обављају као поверени.

Аудиовизуелни архив Филмске новости (чл. 19. и 20)

Аудиовизуелни архив Филмске новости, скраћени назив Филмске новости (у даљем тексту: Филмске новости) је установа заштите заштите и очувања филмске и остале аудиовизуелне грађе у чијој је надлежности заштита филмске и остале аудиовизуелне грађе настале делатношћу Филмских новости, додељене Филмским новостима на чување, добијене из сродних архива путем размене или од било ког другог лица на било који други начин, као и друге филмске и аудиовизуелне грађе која чини архивски фонд Филмских новости. Поред послова послова делатности заштите и очувања филмске и остале аудиовизуелне грађе (наведених у члану 7. Предлога закона) обавља и послове који су детаљно прописани чланом 20. Предлога закона.

Аудиовизуелни архиви у саставу јавних медијских установа радио-телевизије Србије и Војводине (чл. 21)

Јавна медијска установа „Радио-телевизија Србије” је републичка установа јавног медијског сервиса која пружа медијске услуге у складу са Законом о јавним медијским сервисима. Радио-телевизија Србије је произвођач филмске и остале аудиовизуелне грађе у чијем саставу су као организационе целине успостављени аудиовизуелни архиви радија и телевизије. Радио-телевизија Србије је у обавези да чува, одржава и користи све емисије настале у сопственој телевизијској продукцији и најважније емисије у радијској продукцији, као и другу филмску и осталу аудиовизуелну грађу која чини фонд филмске и остале аудиовизуелне грађе Радио-телевизије Србије, примењује мере заштите и примењује стандарде заштите, дигиталну рестаурацију и методологију класификације садржаја својих архива. Јавна медијска установа „Радио-телевизија Војводине” је покрајинска установа јавног медијског сервиса која пружа медијске услуге у складу са Законом о јавним медијским сервисима. Радио-телевизија Војводине је произвођач филмске и остале аудиовизуелне грађе у чијем саставу су као организационе целине успостављени аудиовизуелни архиви радија и телевизије. Радио-телевизија Војводине је у обавези да чува, одржава и користи све емисије настале у сопственој телевизијској продукцији и најважније емисије у радијској продукцији, као и другу филмску и осталу аудиовизуелну грађу која чини фонд филмске и остале аудиовизуелне грађе Радио-телевизије Војводине, примењује мере заштите, стандарде заштите, дигиталну рестаурацију и методологију класификације садржаја својих архива.

Војнофилмски центар „Застава филм” (члан 22)

Војнофилмски центар „Застава филм” као стваралац филмске и остале аудиовизуелне грађе која настаје у раду Министарства одбране и Војске Србије или се код њих налази, обавља делатност заштите те грађе. Министарство одбране дужно је да пропише посебне мере заштите, ближе услове и начин коришћења филмске и остале аудиовизуелне грађе за потребе одбране и Војске Србије, у складу са овим законом, прописима о одбрани и прописима којима се уређује вршење делатности заштите филмске и остале аудиовизуелне грађе за потребе одбране и Војске Србије. Овим одредбама утвршено је и да се на оснивање, органе архива, управљање, стручна звања запослених, евидентирање, коришћење филмске и остале аудиовизуелне грађе, као и на друга питања која су од значаја за вршење делатности заштите

филмске и остале аудиовизуелне грађе за потребе одбране и Војске Србије Војнофилмског центра „Застава филм”, одредбе овог закона примењују се уколико другачије није регулисано прописима којима је уређена одбрана, Војска Србије и заштита тајности података.

Аудиовизуелни савет (чл. 23-25)

Као веома битну новину, Предлог закона у члану 23. предвиђа формирање Аудиовизуелног савета, па је тако наведено да Југословенска кинотека образује Аудиовизуелни савет као стручно саветодавно тело за сарадњу аудиовизуелних архива у циљу обезбеђивања сталне стручне подршке од интереса за развој и унапређење делатности заштите филмске и остале аудиовизуелне грађе. Административно-техничку потпору раду Аудиовизуелног савета пружа Југословенска кинотека. У члану 24. су детаљно утврђени послови Аудиовизуелног савета, а који се састоје у томе да: 1) предлаже моделе унапређења и промоције делатности заштите филмске и остале аудиовизуелне грађе; 2) предлаже стручна упутства за аудиовизуелне архиве у Републици Србији; 3) разматра моделе и методе успостављања сарадње између аудиовизуелних архива и сродних образовних, струковних, научних и међународних институција и организација; 4) предлаже план и програм стручног и континуираног усавршавања стручњака у заштити филмског и осталог аудиовизуелног наслеђа; 5) разматра моделе подстицања едукативне улоге аудиовизуелних архива и моделе промоције делатности заштите; 6) разматра потребе и могућности унапређења прописа у области заштите филмске и остале аудиовизуелне грађе. У члану 25. је уређен састав Аудиовизуелног савета и избор и именовање његових чланова.

Библиотека и издавање часописа (члан 26)

Аудиовизуелни архив може да издаје стручни часопис или стручне публикације, као и да има специјалну библиотеку. Југословенска кинотека има специјалну библиотеку чија делатност обухвата прикупљање, обраду, заштиту, чување и давање на коришћење библиотечко-информационог материјала који се односи на домаћу и страну стручну литературу из области филмског стваралаштва, историје филма, области друштвених наука, домаће и стране збирке извора које прате и допуњују филмску и осталу аудиовизуелну грађу, као и публикације објављене на основу истраживања грађе.

Средства за рад аудиовизуелних архива (члан 27)

Средства за рад аудиовизуелних архива обезбеђује оснивач. Средства за обављање делатности централне установе заштите културних добара обезбеђују се у буџету Републике Србије. Додатна средства могу бити обезбеђена и из средстава других облика и нивоа финансирања.

IV. ФИЛМСКО И ОСТАЛО АУДИОВИЗУЕЛНО НАСЛЕЂЕ (чл. 28-32) је део закона који садржи одредбе о филмском и осталом аудиовизуелном добру која ужива претходну заштиту; филмском и осталом аудиовизуелном добру под претходном заштитом; категоријама културних добара и утврђивању филмског и осталог аудиовизуелног наслеђа за културно добро.

Филмско и остало аудиовизуелно добро које ужива претходну заштиту, филмско и остало аудиовизуелно добро под претходном заштитом и престанак претходне заштите (чл. 28-30)

Филмско и остало аудиовизуелно добра које ужива претходну заштиту је добро за које се претпоставља да поседује културне вредности у складу са законом. Филмско и остало аудиовизуелно добро представља културно наслеђе, и ужива исту заштиту као и филмска и остала аудиовизуелна грађа која је утврђена за културно добро. На питање заштите филмског и осталог аудиовизуелног добра која ужива претходну заштиту примењују се одредбе закона којим се уређује културно наслеђе.

Моментом евидентирања, филмска и остала аудиовизуелна добра представљају добра под претходном заштитом и таква заштита је трајна. Претходна заштита престаје даном доношења акта о утврђивању културног добра или даном утврђивања да добро нема културну вредност.

Категорије културних добара (члан 31)

Културна добра према категорији су културно добро, културно добро од великог значаја и културно добро од изузетног значаја. Културна добра се сматрају културним добрима III категорије, културна добра од великог значаја се сматрају културним добрима II категорије, културна добра од изузетног значаја се сматрају културним добрима I категорије.

Критеријуми за утврђивање за културно добро су: да сведочи о значајним догађајима и личностима који су обележили националну историју и културу; да сведочи о развоју друштва са становишта филмске уметности; да сведочи о националном идентитету и култури; да сведочи о изузетном доприносу филмске уметности креативном стваралаштву у прошлости као и савременом стваралаштву; да представља оригинални запис или филмско дело које је обележило културу и историју. Утврђивање културног добра, културног добра од великог значаја и културног добра од изузетног значаја уређује се законом којим се уређује културно наслеђе.

Акт о утврђивању филмског и осталог аудиовизуелног наслеђа за културно добро (члан 32)

Филмска и остала аудиовизуелна грађа се утврђује за културно добро актом који доноси јавни аудиовизуелни архиви, у складу са законом. Филмска и остала аудиовизуелна грађа се утврђује за културно добро од великог значаја актом који доноси централна установа заштите, у складу са законом. Филмска и остала аудиовизуелна грађа се утврђује за културно добро од изузетног значаја актом који доноси Народна скупштина, у складу са законом. Филмска и остала аудиовизуелна грађа која се налази у власништву других правних и физичких лица утврђује се за културно добро актом који доноси централна установа заштите. На садржину акта о утврђивању за културно добро примењују се одредбе закона којим се уређује културно наслеђе.

V. МЕРЕ ЗАШТИТЕ (чл. 33-38) – Овај део Предлога закона садржи одредбе о стручним и техничким мерама заштите које спроводе аудиовизуелни архиви. У члану 33. Предлога су поменуте мере заштите: превентивна заштита, ревитализација, конзервација, рестаурација, дигитализација и дигитална рестаурација. Начин утврђивања и спровођења мера заштите прописује централна установа заштите као поверени посао.

Чланом 34. је прописано да документација о филмској и осталој аудиовизуелној грађи ужива заштиту у складу са законом. Аудиовизуелни архиви дигитализују податке о филмској и осталој аудиовизуелној грађи у циљу документовања, коришћења у оквиру информационог система, као и ради претраживања и коришћења. Ближи садржај и начин вођења документације о филмској и осталој аудиовизуелној грађи прописује централна установа заштите као поверени посао. Документација који се воде у сврху обављања делатности заштите, која садржи податке о личности чува се у складу са законом којим се уређује заштита података о личности, уз обавезу поштовања правила о сразмерности обраде у односу на циљеве и сврху обраде података.

У чл. 35, 36 и 37. Предлога, детаљније се описују мере заштите, као и место и начин примењивања ових мера.

Чланом 38. је прописано да је аудиовизуелни архив у обавези да изради план заштите и спасавања филмске и остале аудиовизуелне грађе у ванредним ситуацијама који укључује посебне мере за културна добра од изузетног

значаја. План заштите и спасавања филмског и осталог аудиовизуелног наслеђа у ванредним ситуацијама израђује се у складу са посебним прописима.

VI. КОРИШЋЕЊЕ ФИЛМСКОГ И ОСТАЛОГ АУДИОВИЗУЕЛНОГ НАСЛЕЂА (чл. 39-43) је део Предлога закона који садржи одредбе о коришћењу филмске и остале аудиовизуелне грађе, условима и начину коришћења филмске и остале аудиовизуелне грађе, захтеву за коришћење филмске и остале аудиовизуелне грађе. Ближе услове и начин коришћења филмске и остале аудиовизуелне грађе, прописује министар.

VII. УВОЗ, УНОШЕЊЕ, ИЗВОЗ, ИЗНОШЕЊЕ И ПОВРАЋАЈ (члан 44)

Увоз, уношење, извоз, изношење и повраћај културних добара и добара под претходном заштитом врши се у складу са законом којим се уређује културно наслеђе.

Дигитализована културна добра и дигитализована добра под претходном заштитом могу се изнети ван територије Републике Србије без решења министарства о изношењу.

VIII. РЕГИСТРИ КУЛТУРНИХ ДОБАРА (чл. 45. и 46) је део закона о регистрима и евиденцијама филмске и остале аудиовизуелне грађе. Аудиовизуелни архиви воде регистре културних добара (у даљем тексту Регистри). Регистри су јавни. Упис у регистар врши се на основу акта о утврђивању. Централна установа заштите (Југословенска кинотека) води Централни регистар културних добара (у даљем тексту Централни регистар). Аудиовизуелни архиви су дужни да податке о културним добрима за које воде регистар достављају централној установи заштите, у року од 30 дана од дана уписа у регистар. Садржину и начин вођења Централног регистра и регистара прописује министар. Аудиовизуелни архиви дужни су да воде следеће евиденције: улазну књига пријема; инвентар културних добара и добара под претходном заштитом по врсти записа и носача; каталог; евиденцију добара под претходном заштитом; инвентар збирки пратеће филмске и остале аудиовизуелне грађе; топографски показивач фондова и збирки пратеће филмске и остале аудиовизуелне грађе у депоу. Ближу садржину и начин вођења евиденција прописује Министар. Подаци о личности које садрже наведени регистри и евиденције чувају се и обезбеђује се њихова доступност јавности у складу са законом којим се уређује заштита података о личности, уз обавезу поштовања правила о сразмерности обраде у односу на циљеве и сврху обраде података.

IX. ПРАВА И ОБАВЕЗЕ ВЛАСНИКА И ДРЖАОЦА КУЛТУРНИХ ДОБАРА И ДОБАРА ПОД ПРЕТХОДНОМ ЗАШТИТОМ (чл. 47-50) у овом делу Предлога закона су утврђена права и обавезе власника и држаоца филмских и осталих аудиовизуелних културних добара и добара под претходном заштитом.

Чланом 47. утврђено је да власник односно држалац добра које ужива претходну заштиту, пријављује ту грађу централној установи заштите. Власник односно држалац културних добара и добара под претходном заштитом има права утврђена законом којим се уређује културно наслеђе, сходно члану 48. На основу члана 49, власник односно држалац културних добара и добара под претходном заштитом поред обавеза утврђених законом којим се уређује културно наслеђе, дужан је и да изврши дигитализацију или обезбеди доступност културних добара и добара под претходном заштитом за дигитализацију, као и да обезбеди јавности доступност информације о културним добрима и добрима под претходном заштитом. Информације о културним добрима које садрже податке о личности чувају се у складу са законом којим се уређује заштита података о личности, уз обавезу поштовања

правила о сразмерности обраде у односу на циљеве и сврху обраде података. Чланом 50. прописана је да власник, односно држалац да не сме да користи културна добра и добра под претходном заштитом у сврхе које нису у складу с њиховом природом, наменом и значајем или на начин који може довести до њиховог оштећења.

X. ОБАВЕЗЕ ПРЕДАЈЕ ФИЛМСКЕ И ОСТАЛЕ АУДИОВИЗУЕЛНЕ ГРАЂЕ ЦЕНТРАЛНОЈ УСТАНОВИ ЗАШТИТЕ И ПОПУЊАВАЊЕ ФОНДОВА АУДИОВИЗУЕЛНИХ АРХИВА (чл. 51-55)

У члану 51. утврђена је законска обавеза продуцента и копродуцента која се састоји у предаји централној установи заштите, домаћег филмског дела, као дела које ужива претходну заштиту, финансираног или суфинансираног из буџета Републике Србије и намењеног за јавно приказивање у року од 6 месеци од дана премијерног приказивања, на начин како је то утврђено овим одредбама. Став 4. предвиђа обавезу предаје и за привредно друштво као и друго правно лице, односно предузетника, који увози филмско дело за јавно приказивање, али које није енкриптовано или енкодвано на начин да је за његово гледање – приказивање неопходан дигитални кључ – сертификат и који је дужан да централној установи заштите, у року од 30 дана по истеку дистрибуције филмског дела, преда или уступи на копирање филмско дело са одговарајућом документацијом и пратећом грађом.

Члан 52. регулише да уколико продуцент не испуни обавезу предаје, не испуњава услове да учествује у пројектима у култури који се финансирају и суфинансирају из буџета Републике Србије, аутономне покрајине, односно јединица локалне самоуправе, док не испуни своју законску обавезу. Централна установа заштите ће обавестити Филмски центар Србије о продуценту који није испунио обавезу предаје у року предвиђеном овим Предлогом закона. Члан 53. дефинише централну установу заштите као добровољно депозитно тело где имаоци и држаоци филмског и осталог аудиовизуелног наслеђа за које не постоји законска обавеза предаје, могу исто добровољно депоновати. У члану 54. аудиовизуелни архиви своје фондове могу попуњавати и путем откупа, размене, поклона, легата, завештањем, израдом нових копија филмске и остале аудиовизуелне грађе и на други начин у складу са законом. Међународна размена и сарадња се дефинише чланом 55. овог Предлога закона.

XI. ЈЕДИНСТВЕНИ ИНФОРМАЦИОНИ СИСТЕМ ЗА АУДИОВИЗУЕЛНЕ АРХИВЕ (чл. 56-58)

У циљу ефикасног чувања, коришћења и доступности података о филмским и осталим аудиовизуелним културним добрима и добрима под претходном заштитом, аудиовизуелни архиви се повезују у Јединствени информациони систем за аудиовизуелне архиве. У члану 56. предвиђене су и основе за успостављање и функционисање Јединственог информационог система. Сви подаци Јединственог информационог система чувају се у централној установи заштите. Подаци о личности који садржи јединствени информациони систем чувају се и обезбеђује се њихова доступност јавности у складу са законом којим се уређује заштита података о личности, уз обавезу поштовања правила о сразмерности обраде у односу на циљеве и сврху обраде података.

XII. РЕВИЗИЈА ФОНДОВА (члан 59) Аудиовизуелни архив је дужан да једном у 20 година изврши редовну ревизију филмске и остале аудиовизуелне грађе. Услове и начин ревизије прописује министар.

XIII. СТРУЧНА ЗВАЊА У ДЕЛАТНОСТИ ЗАШТИТЕ (чл. 60-64) Предложене одредбе уређују услове за обављање стручних архивских послова,

полагање стручног испита и стручна звања за обављање стручних архивских послова.

Стручне послове у делатности заштите (у даљем тексту: стручни послови) у аудиовизуелним архивима обављају лица која имају одговарајуће образовање и положен стручни испит у делатности заштите (у даљем тексту: стручни испит). Стручне послове могу обављати лица са стеченим основним и вишим стручним звањима.

Стручно оспособљавање за практични рад у аудиовизуелним архивима за запослене на стручним пословима са високим и вишим образовањем траје годину дана, а са средњим образовањем девет месеци. Стручно оспособљавање обавља се у аудиовизуелним архивима. Стручни испит полаже се у Југословенској кинотеци пред Комисијом за полагање стручног испита у делатности заштите коју образује министар, на предлог централне установе заштите. Трошкове полагања стручног испита сноси аудиовизуелни архив у којем је кандидат запослен. Аудиовизуелни архив у свом финансијском плану планира средства за трошкове полагања стручног испита запослених. План и програм стручног оспособљавања запослених у аудиовизуелним архивима, програм стручног испита и начин његовог полагања прописује министар. Запосленом који у року од три године од стицања услова за полагање стручног испита не положи стручни испит престаје радни однос у аудиовизуелном архиву даном истека тог рока.

Чланом 62. су утврђена основна стручна звања. Полагањем стручног испита стичу се основна стручна звања: филмски архивски помоћник, репаратор аудиовизуелне грађе, филмски архивиста и рестауратор слике и тона у процесу дигитализације. Послове филмског архивског помоћника може да обавља лице са стеченим средњим образовањем у четворогодишњем трајању и положеним стручним испитом. Послове репаратора аудиовизуелне грађе може да обавља лице са стеченим средњим образовањем у четворогодишњем трајању и положеним стручним испитом. Послове филмског архивисте може да обавља лице са стеченим високим образовањем на студијама другог степена, односно на основним студијама у трајању од најмање четири године, по пропису који је уређивао високо образовање до 10. септембра 2005. године и положеним стручним испитом. Послове рестауратора слике и тона у процесу дигитализације може да обавља лице са стеченим високим образовањем на студијама првог степена у обиму од најмање 180 ЕСПБ бодова, односно са стеченим првим степеном високог образовања или стеченим вишим образовањем, по пропису који је уређивао високо образовање до 10. септембра 2005. године или лице са стеченим високим образовањем на студијама другог степена, односно на основним студијама у трајању од најмање четири године, по пропису који је уређивао високо образовање до 10. септембра 2005. године и положеним стручним испитом.

Чланом 63. дефинишу се виша стручна звања на стручним пословима и то: виши филмски архивски помоћник, виши репаратор аудиовизуелне грађе, виши филмски архивиста, виши рестауратор слике и тона у процесу дигитализације, филмски архивиста саветник и рестауратор слике и тона у процесу дигитализације саветник. Виша стручна звања се стичу доделом. Организацију рада комисије за доделу виших стручних звања обавља Југословенска кинотека као поверени посао. Министар образује Комисију за доделу виших стручних звања у делатности заштите, на предлог централне установе заштите. Ближе услове и начин стицања виших стручних звања прописује министар.

Чланом 64. је предвиђена обавеза сталног усавршавања запослених у аудиовизуелним архивима, те је прописано да је аудиовизуелни архив обавезан да се стара о сталном стручном усавршавању запослених, да прати развој

теорије и праксе везане за филмску и осталу аудиовизуелну грађу, као и развој технолошких иновација и дигиталних технологија ради усавршавања и уједначавања организације и метода рада.

XIV. СТРУЧНИ НАДЗОР (чл. 65-69) у овом делу је предвиђено да централна установа заштите обавља стручни надзор, осим над стручним радом Војнофилмског центра „Застава филм”, над истраживањем, прикупљањем, евидентирањем, обрадом, чувањем и заштитом културних добара и добара под претходном заштитом и налаже предузимање мера за отклањање утврђених недостатака. Послове стручног надзора из члана 67. овог предлога закона врши филмски архивиста саветник и рестауратор слике и тона у процесу дигитализације саветник. У случају да овлашћено лице које обавља стручни надзор утврди у поступку стручног надзора да је филмска и остала аудиовизуелна грађа оштећена или уништена то констатује записником на основу којег централна установа заштите обавештава инспекцију Министарства.

Аудиовизуелни архив над којим се врши стручни надзор је дужан да током обављања послова стручног надзора достави потребне податке, као и да омогући обављање стручног надзора. Централна установа заштите врши стручни надзор на захтев инспекције, испитивањем навода из представке, коју заинтересовано физичко и правно лице (подносилац представке) подноси у циљу иницирања покретања поступка инспекцијског надзора

XV. ИНСПЕКЦИЈСКИ НАДЗОР (чл. 70-71) Одредбом ових чланова Предлога закона је прописано да инспекцијски надзор у погледу обављања делатности заштите филмског и осталог аудиовизуелног наслеђа аудиовизуелних архива врши Министарство, у складу са законима којим се уређују послови из области културе и инспекцијски надзор. На територији аутономне покрајине инспекцијски надзор врши надлежни орган аутономне покрајине, као поверени посао, а надзор над радом аудиовизуелног архива за потребе одбране и Војске Србије Војнофилмског центра „Застава филм” врши министарство надлежно за послове одбране. Централна установа заштите има право активне легитимације у погледу остваривања мера заштите и коришћења културних добара и подношења захтева за покретање кривичног поступка.

XVI. КАЗНЕНИМ ОДРЕДБАМА (чл. 72) предвиђене су казне за прекршаје.

XVII. ПРЕЛАЗНИМ И ЗАВРШНИМ ОДРЕДБАМА (чл. 73-80) предвиђен је рок од годину дана од дана ступања на снагу овог закона да аудиовизуелни архиви ускладе своју организацију и рад са одредбама овог закона. Такође, предвиђено је да ће у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона променити назив Југословенска кинотека у Државни аудиовизуелни архив Србије Југословенска кинотека, а Републичка установа Филмске новости у Аудиовизуелни архив Филмске новости. Југословенска кинотека ће, како је предвиђено чланом 74. образовати Аудиовизуелни савет у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона. Чланом 75. утврђено је да ће се подзаконски прописи за спровођење овог закона донети у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона. Чланом 76. предвиђено је да за филмско дело које је финансирано или суфинансирано из буџета Републике Србије и намењено за јавно приказивање, а настало пре ступања на снагу овог закона, лице из ст. 1. и 3. члана 51. закона, предаје или уступа на копирање оригинални мастер или дигитално идентичну копију са које је рађен медиј за приказивање, са одговарајућом документацијом и пратећом грађом централној установи заштите у року од годину дана од дана почетка примене овог закона. С обзиром

на застарелост ранијих законских прописа који регулишу предају филмског дела централној установи заштите, услед којих велики део филмских дела није предат, ова одредба ће поспешити законску обавезу предаје и попунити недостајући фонд филмских културних добара. Чланом 12. Закона о кинематографији је прописано да је продуцент домаћег кинематографског дела, намењеног за јавно приказивање, без обзира у којој је техници снимљен, дужан је да Југословенској кинотеци у Београду, у првој години приказивања кинематографског дела, преда по једну некоришћену копију сваког произведеног кинематографског дела, изворне филмске материјале (оригинални негатив слике и негатив тона) са одговарајућом документацијом. Ову обавезу по поменутом члану, има и продуцент копродукционог кинематографског дела. Имајући у виду да ова обавеза продуцента и копродуцента подразумева предају изворних филмских материјала на филмској траци, на којој се филмска дела више не снимају, већина филмских дела се снима дигитално, те самим тим обавеза прописана овом одредбом није могла бити испуњена. На основу свега наведеног у општем је интересу да се пропише обавеза предаје или уступања на копирање оригиналног мастера или дигитално идентичне копије са које је рађен медиј за приказивање, са одговарајућом документацијом и пратећом грађом. Централна установа заштите којој је основна улога да чува и штити филмско и остало аудиовизуелно културно наслеђе, испуњавањем ове обавезе продуцентата и копродуцентата би обављала своју основну делатност, у општем интересу. Чланом 77. прописано је да запослени који на дан ступања на снагу овог закона обавља послове на заштити филмске и остале аудиовизуелне грађе за које нема одговарајуће образовање или положен стручни испит, може наставити са обављањем тих послова под условом да у року од две године од дана ступања на снагу овог закона стекне одговарајуће образовање, односно положи стручни испит. Чланом 78. утврђено је да су аудиовизуелни архиви који нису инвентарисали филмску и осталу аудиовизуелну грађу, оформили инвентарне књиге и документацију дужни да обаве наведене послове у року од годину дана од дана почетка примене овог закона. Чланом 80. утврђено је да овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”, а примењиваће се истеком годину дана од дана његовог ступања на снагу.

IV. Процена финансијских средстава потребних за спровођење закона

За спровођење Закона о филмском и осталом аудиовизуелном наслеђу није потребно обезбедити додатна средства у буџету Републике Србије за 2022. годину, јер је овим законом предвиђена његова одложена примена, годину дана од дана ступања на снагу.

С обзиром на то да је примена закона планирана од 2024. године, буџетска средства потребна за спровођење овог закона планираће се у оквиру лимита расхода и издатака, који се за сваког буџетског корисника утврђују од стране Министарства финансија у процесу припреме и доношења закона о буџету.

Неопходна су додатна средства за повећање броја запослених у јавним аудиовизуелним архивима, као и за набавку додатне опреме и финансирање појединих послова за чије су извршење законом утврђени рокови. О озбиљности проблема недостатка кадрова у аудиовизуелним архивима најбоље сведочи податак да је у Републици Србији на стручним пословима заштите филмског и осталог аудиовизуелног наслеђа тренутно запослено само 31 запослених (8 запослених у Филмским новостима, 23 запослених у Југословенској кинотеци). С обзиром на то да већина аудиовизуелних архива у Републици Србији због проблема у вези са недовољним финансирањем није у

могућности да на одговарајући начин обавља своју редовну делатност, а при том је и број запослених у њима, упркос повећању обима послова услед доношења бројних нових закона из различитих повезаних области константно смањиван па су доведени на ивицу издрживости. Недостатак простора за смештај културних добара је међу водећим проблемима који директно утиче на систем заштите.

Додатна средства за спровођење овог закона у 2024. и наредним годинама када Закон почиње да се примењује, обезбедиће се у буџету Републике Србије у складу са билансним могућностима за финансирање текућих расхода и издатака и остваривање програма јавних аудиовизуелних архива по основу овог закона; додатна средства и повећање броја запослених у аудиовизуелним архивима за извршење нових обавеза утврђених овим законом; обављање послова у оквиру напред наведених нових надлежности утврђених овим законом и то:

Плате и накнаде запослених на годишњем нивоу:

- процена повећања запослених за Југословенску кинотеку (зараде су увећане за 10% у односу на тренутне)

бруто 1 - за 12 запослених износи 12 060 000,00 динара

доприноси за ПИО - 1 326 240,00 динара

допринос за здравство - 621 000,00 динара

- процена повећања запослених за Филмске новости (зараде су увећане за 10% у односу на тренутне)

бруто 1 - за 14 запослених износи 14 070 000,00 динара

доприноси за ПИО - 1 547 280,00 динара

допринос за здравство - 724 500,00 динара

Потребна средства за организовање и спровођење стручног испита

- за трошкове полагања стручног испита запослених у аудиовизуелног у два испитна рока 513 000,00 динара бруто на годишњем нивоу

Потребна додатна средства на пројекту дигитализација у области заштите и очувања културног наслеђа

- опрема за културу износи 2 000 000,00 динара

У складу са билансним могућностима буџета Републике Србије, додатна средства за повећање броја запослених, набавку додатне опреме и финансирање нових надлежности предвиђених Предлогом закона оснивач обезбедити искључиво у складу са пројекцијама и могућностима

Преглед потреба за новим радним местима у два постојећа јавна аудиовизуелна архива у Републици Србији

Опис посла	Стручна спрема	Број извршилаца
Вођење регистара филмске и остале аудиовизуелне грађе	Лице са стеченим високим образовањем на студијама другог степена, односно на основним студијама у трајању од најмање четири године, по пропису који је уређивао високо образовање до 10. септембра 2005. године и положеним стручним испитом	1(Филмске новости)

Вођење евиденција филмског и осталог аудиовизуелног наслеђа	Лице са стеченим високим образовањем на студијама другог степена, односно на основним студијама у трајању од најмање четири године, по пропису који је уређивао високо образовање до 10. септембра 2005. године и положеним стручним испитом	1 (Филмске новости) 1 (Југословенска кинотека)
Обрада и електронски унос података у Јединствени информациони систем	Лице са стеченим високим образовањем на студијама другог степена, односно на основним студијама у трајању од најмање четири године, по пропису који је уређивао високо образовање до 10. септембра 2005. године и положеним стручним испитом	1 (Филмске новости)
Дигитализовање података о филмском и осталом аудиовизуелном наслеђу	Лице са стеченим средњим образовањем у четворогодишњем трајању или лице са стеченим високим образовањем на студијама првог степена у обиму од најмање 180 ЕСПБ бодова, односно са стеченим првим степеном високог образовања или стеченим вишим образовањем, по пропису који је уређивао високо образовање до 10. септембра 2005. године и положеним стручним испитом	1 (Филмске новости) 1 (Југословенска кинотека)
Вођење Документације о филмској и осталој аудиовизуелној грађи и Легатима	Лице са стеченим високим образовањем на студијама другог степена, односно на основним студијама у трајању од најмање четири године, по пропису који је уређивао високо образовање до 10. септембра 2005. године и положеним стручним испитом	1 (Филмске новости) 1 (Југословенска кинотека)
Ревитализација	Лице са стеченим средњим образовањем у четворогодишњем трајању и положеним стручним испитом	1 (Филмске новости)
Конзервација	Лице са стеченим средњим образовањем у четворогодишњем трајању и положеним стручним испитом	1 (Филмске новости) 1 (Југословенска кинотека)
Рестаурација	Лице са стеченим средњим образовањем у четворогодишњем трајању и положеним стручним испитом	1 (Филмске новости) 1 (Југословенска кинотека)
Процена стања филмске и остале аудиовизуелне грађе и мера заштите	Лице са стеченим високим образовањем на студијама другог степена, односно на основним студијама у трајању од најмање четири године, по пропису који је	1 (Филмске новости) 1 (Југословенска кинотека)

	уређивао високо образовање до 10. септембра 2005. године и положеним стручним испитом	
Филмски манипуланти за рад у депоу	Лице са стеченим средњим образовањем у четворогодишњем трајању и положеним стручним испитом	1 (Филмске новости) 1 (Југословенска кинотека)
Дигитализација	Лице са стеченим високим образовањем на студијама првог степена у обиму од најмање 180 ЕСПБ бодова, односно са стеченим првим степеном високог образовања или стеченим вишим образовањем, по пропису који је уређивао високо образовање до 10. септембра 2005. године или лице са стеченим високим образовањем на студијама другог степена, односно на основним студијама у трајању од најмање четири године, по пропису који је уређивао високо образовање до 10. септембра 2005. године и положеним стручним испитом	1 (Филмске новости) 1 (Југословенска кинотека)
Дигитална рестаурација	Лице са стеченим високим образовањем на студијама првог степена у обиму од најмање 180 ЕСПБ бодова, односно са стеченим првим степеном високог образовања или стеченим вишим образовањем, по пропису који је уређивао високо образовање до 10. септембра 2005. године или лице са стеченим високим образовањем на студијама другог степена, односно на основним студијама у трајању од најмање четири године, по пропису који је уређивао високо образовање до 10. септембра 2005. године и положеним стручним испитом	1 (Филмске новости) 1 (Југословенска кинотека)
Формирање и миграција дигиталних репозиторија	Лице са стеченим високим образовањем на студијама првог степена у обиму од најмање 180 ЕСПБ бодова, односно са стеченим првим степеном високог образовања или стеченим вишим образовањем, по пропису који је уређивао високо образовање до 10. септембра 2005. године или лице са стеченим високим образовањем на студијама другог степена, односно на основним студијама у трајању од најмање	1 (Филмске новости) 1 (Југословенска кинотека)

	четири године, по пропису који је уређивао високо образовање до 10. септембра 2005. године и положеним стручним испитом	
Обављање послова нових надлежности Југословенске кинотеке као централне установе заштите и очувања филмског и осталог аудиовизуелног наслеђа	Лице са стеченим високим образовањем на студијама другог степена, односно на основним студијама у трајању од најмање четири године, по пропису који је уређивао високо образовање до 10. септембра 2005. године и положеним стручним испитом	1 (Југословенска кинотека)
Обављање послова техничке заштите и заштите на раду – у раду са филмском траком	Лице са стеченим високим образовањем на студијама другог степена, односно на основним студијама у трајању од најмање четири године, по пропису који је уређивао високо образовање до 10. септембра 2005. године и положеним стручним испитом	1 (Филмске новости) 1 (Југословенска кинотека)

Наглашавамо да је од изузетне важности, а у складу са напретком технологија и процесима дигитализације који се у овој области стално надограђују и усавршавају, као и са новим надлежностима аудиовизуелних архива, потребно обезбедити средства за неопходну опрему.

АНАЛИЗА ЕФЕКТА ЗАКОНА

ПРИЛОГ 1:

Кључна питања за анализу постојећег стања и правилно дефинисање промене која се предлаже

1) Који показатељи се прате у области, који су разлози због којих се ови показатељи прате и које су њихове вредности?

У области заштите и очувања филмског и осталог аудиовизуелног наслеђа прати се ниво и квалитет уређености заштите филмског и осталог аудиовизуелног културног наслеђа, како у погледу уређености елемената филмског и осталог аудиовизуелног културног наслеђа тако и услова за обављање делатности заштите филмског и осталог аудиовизуелног културног наслеђа, институционалне изграђености и уређености области филмског и осталог аудиовизуелног културног наслеђа. Тренутно стање је такво да Југословенска кинотека до сада није имала могућност да прикупља целокупне информације из свих институција, као и приватних лица, које чувају филмско и остало аудиовизуелно наслеђе. Овим предлогом закона и увођењем Јединственог информационог система ће се све ове информације централизовати и водити кроз електронски централни регистар. Након што се остваре све претпоставке за функционисање заштите филмског и осталог аудиовизуелног културног наслеђа сагласно циљевима због којих се уређује, као показатељи који би били праћени у контроли реализације су: очување целовитог корпуса филмског и осталог аудиовизуелног културног наслеђа, проучавање, тумачење, вредновање и представљање јавности филмског и осталог аудиовизуелног културног наслеђа.

2) Да ли се у предметној области спроводи или се спроводио документ јавне политике или пропис? Представити резултате спровођења тог документа јавне политике или прописа и образложити због чега добијени резултати нису у складу са планираним вредностима.

У предметној области се није спроводио документ јавне политике или пропис, стога није могуће представити резултате спровођења истих.

3) Који су важећи прописи и документи јавних политика од значаја за промену која се предлаже и у чему се тај значај огледа?

Важећи пропис и документ јавних политика од значаја за промену која се предлаже је: Закон о културном наслеђу. Значај предложене промене се огледа у томе што Закон о културном наслеђу даје правни основ за образовање установа заштите – аудиовизуелних архива. Одредбама овог закона предвиђено је и да се Законом о филмском и осталом аудиовизуелном наслеђу у потпуности уређује и рад установа заштите – аудиовизуелних архива.

4) Да ли су уочени проблеми у области и на кога се они односе? Представити узроке и последице проблема.

Овај закон, као извор права за ову материју, треба да обезбеди основе за детаљно уређење ове делатности културног наслеђа, као и да обезбеди

правни оквир за обезбеђивање услова неопходних за обављање делатности заштите филмског и осталог аудиовизуелног наслеђа и равномеран развој ових установа.

Доношење закона је неопходно и једино могуће решење за свеобухватно регулисање система заштите филмског и осталог аудиовизуелног наслеђа, ако имамо у виду да ће се на овај начин решити актуелни проблеми са којима се свакодневно суочавају установе у обављању делатности.

Значајан део грађе од значаја за историју и културу земље, до сада није био препознат и проглашен за културно добро. Овим предлогом закона, препознајемо аудиовизуелне архиве у саставу, тако да се самим тим целокупна грађа која се налази у овим установама преко централне установе заштите ставља под заштиту.

Имајући у виду потребу системског уређења сваке појединачне области заштите културних добара сходно својим специфичностима, Закон о филмском и осталом аудиовизуелном наслеђу је услов системског приступа и уређења области заштите покретних културних добара – филмске и остале аудиовизуелне грађе на свеобухватан и сврсисходан начин.

Законско уређивање права и обавеза власника и држалаца филмске и остале аудиовизуелне грађе и филмске и остале аудиовизуелне грађе која ужива претходну заштиту, Јединствени информациони систем за аудиовизуелне архиве, питања права и обавеза установа заштите, њихову делатност и очување филмског и осталог аудиовизуелног наслеђа, вођење евиденција, упис у регистар и вођење регистара филмске и остале аудиовизуелне грађе и евиденцију филмске и остале аудиовизуелне грађе која ужива претходну заштиту, категорисање и утврђивање културних добара, уређивање добара под претходном заштитом, коришћење филмског и осталог аудиовизуелног наслеђа, стручна звања у делатности заштите и очувања филмског и осталог аудиовизуелног наслеђа, стручни надзор који обавља централна установа заштите и бројна друга питања важна су у циљу стварања комплетног система за очување и заштиту филмског и осталог аудиовизуелног наслеђа Србије.

5) Која промена се предлаже?

1. Стварање законског оквира који ће обезбедити потпуну заштиту и очување филмског и осталог аудиовизуелног наслеђа на свеобухватан начин, без обзира на облик у којем настаје и где се налази, један је од основних циљева који ће се постићи доношењем овог закона. Уређивање ове материје законом ће утицати и на развој свести о важности очувања филмског и осталог аудиовизуелног наслеђа за будуће генерације, односно свести да се овај део културног наслеђа морају заштитити од уништења јер представља својеврсно материјално сведочанство о постојању, организацији, развоју и функционисању друштва и државе.

2. Успостављање правно уређеног и организованог система заштите и очувања филмског и осталог аудиовизуелног наслеђа, његове идентификације, проучавања, вредновања, категорисања и коришћења, као циља овог закона.

3. Уређивање институционалног и правног основа за заштиту и коришћење филмског и осталог аудиовизуелног наслеђа.

4. Увођење јединственог информационог система који повезује аудиовизуелне архиве у циљу ефикасног чувања, коришћења и доступности података о филмским и осталим аудиовизуелним културним добрима и добрима под претходном заштитом. Сви подаци јединственог информационог система чуваће се у централној установи заштите. Јединствени информациони систем ће се повезати са агрегатором Министарства културе Републике Србије. Ово повезивање функционисаће тако што сви јединствени информациони системи (из свих области културног наслеђа) омогућавају размену података и видљивост података на агрегатору метаподатака и дигиталних објеката из

јединствених информационах система установа заштите. Министарство надлежно за послове културе надлежно је за рад овог агрегатора. Подаци потребни за вођење јединственог информационог система се прикупљају и обрађују у сврху праћења стања филмског и осталог аудиовизуелног наслеђа и активности на његовој заштити и очувању. Подаци о личности које садрже јединствени информационах системи чувају се и обезбеђује се њихова доступност јавности у складу са законом којим се уређује заштита података о личности, уз обавезу поштовања правила о сразмерности обраде у односу на циљеве и сврху обраде података.

5. Јасно дефинисање и остваривање циљева заштите и очувања филмског и осталог аудиовизуелног наслеђа.

6. Утврђивање филмске и остале аудиовизуелне грађе за културно добро.

7. Успостављање јединственог система делатности заштите и очувања филмског и осталог аудиовизуелног наслеђа које обављају за то основане установе заштите – аудиовизуелни архиви.

8. Обезбеђивање подршке научно-истраживачким и образовним активностима на заштити и очувању филмског и осталог аудиовизуелног наслеђа.

9. Усклађеност са обавезујућим прописима ЕУ, који се односе на ову област културног наслеђа.

6) Да ли је промена заиста неопходна и у ком обиму?

Доношење закона је неопходно и једино могуће решење за свеобухватно регулисање система заштите филмског и осталог аудиовизуелног наслеђа, као и постављање система и организације и функционисање делатности заштите и очувања филмског и осталог аудиовизуелног наслеђа, ако имамо у виду да се не могу на други начин решити актуелни проблеми са којима се свакодневно суочавају установе у обављању делатности.

Имајући у виду значај филмског и осталог аудиовизуелног наслеђа и културних добара у савременом свету, неопходно је сва питања у вези настанка, чувања и заштите филмске и остале аудиовизуелне грађе, као и друга питања у вези надлежности и рада установа заштите и обавеза и права власника и држаоца, уредити овим законом, којим ће се поставити правни основи за уређење заштите филмског и осталог аудиовизуелног наслеђа.

7) На које циљне групе ће утицати предложена промена? Утврдити и представити циљне групе на које ће промена имати непосредан односно посредан утицај.

Предлог закона ће утицати на установе заштите и очувања филмског и осталог аудиовизуелног наслеђа, на кориснике услуга установа заштите, на специјализована правна и физичка лица који нису део јавног сектора и на власнике и држаоце филмске и остале аудиовизуелне грађе.

8) Да ли постоје важећи документи јавних политика којима би се могла остварити жељена промена и о којим документима се ради?

Не постоје важећи документи.

9) Да ли је промену могуће остварити применом важећих прописа?

Не.

10) Квантитативно (нумерички, статистички) представити очекиване трендове у предметној области, уколико се одустане од интервенције (stat us quo).

У случају недоношења закона, систем заштите филмског и осталог аудиовизуелног наслеђа не би био свеобухватно регулисан као и постављање система и организације и функционисање делатности заштите, ако имамо у

виду да се не могу на други начин решити актуелни проблеми са којима се свакодневно суочавају установе у обављању делатности. На основу наведеног, ова опција није одржива из разлога што више није могуће постојећим правним оквиром обезбедити потпуну заштиту и очување филмске и остале аудиовизуелне грађе.

11) Како је искуство у остваривању оваквих промена у поређењу са искуством

других држава, односно локалних самоуправа (ако је реч о јавној политици и или

акту локалне самоуправе)?

У правним системима европских земаља (Чешка, Француска,...) постоје модели уређења заштите филмског и осталог аудиовизуелног наслеђа, тако да се овај предлог закона уклапа у сличну или исту праксу заштите филмског и осталог аудиовизуелног наслеђа.

Ту пре свега треба поменути следеће: обавеза предаје грађе централној установи заштите, могућност добровољног депоновања грађе централној установи (што је и предвиђено и европским конвенцијама у овој области), увезивање у јединствени регистар филмске и остале аудиовизуелне грађе.

ПРИЛОГ 2:

Кључна питања за утврђивање циљева

1) Због чега је неопходно постићи жељену промену на нивоу друштва?

(одговором на ово питање дефинише се општи циљ).

Стварање законског оквира који ће обезбедити потпуну заштиту и очување филмске и остале аудиовизуелне грађе, без обзира на облик у којем настаје и где се налази један је од основних циљева који ће се постићи доношењем овог закона. Уређивање ове материје законом ће утицати и на развој свести о важности очувања ове грађе за будуће генерације, односно свести да се филмска и остала аудиовизуелна грађа као део културног наслеђа мора заштитити од пропадања и уништења јер ова грађа представља својеврсно материјално сведочанство о филму и филмској уметности, постојању, историјски контекст државе и друштва, из чега произилази и значај који ова врста културног наслеђа има за науку и културу.

2) Шта се предметном променом жели постићи?

(одговором на ово питање дефинишу се посебни циљеви, чије постизање треба да доведе до остварења општег циља.

У односу на посебне циљеве, формулишу се мере за њихово постизање).

1. Стварање законског оквира који ће обезбедити потпуну заштиту и очување филмског и осталог аудиовизуелног наслеђа на свеобухватан начин, без обзира на облик у којем настаје и где се налази, један је од основних циљева који ће се постићи доношењем овог закона. Уређивање ове материје законом ће утицати и на развој свести о важности очувања филмског и осталог аудиовизуелног наслеђа за будуће генерације, односно свести да се овај део културног наслеђа морају заштитити од уништења јер представља својеврсно материјално сведочанство о постојању, организацији, развоју и функционисању друштва и државе.

2. Успостављање правно уређеног и организованог система заштите и очувања филмског и осталог аудиовизуелног наслеђа, његове идентификације, проучавања, вредновања, категорисања и коришћења, као циља овог закона.

3. Уређивање институционалног и правног основа за заштиту и коришћење филмског и осталог аудиовизуелног наслеђа.

4. Јасно дефинисање и остваривање циљева заштите и очувања филмског и осталог аудиовизуелног наслеђа.

5. Утврђивање филмске и остале аудиовизуелне грађе за културно добро.
6. Успостављање јединственог система делатности заштите и очувања филмског и осталог аудиовизуелног наслеђа које обављају за то основане установе заштите – аудиовизуелни архиви.
7. Обезбеђивање подршке научно-истраживачким и образовним активностима на заштити и очувању филмског и осталог аудиовизуелног наслеђа.
8. Усклађеност са обавезујућим прописима ЕУ, који се односе на ову област културног наслеђа.

3) Да ли су општи и посебни циљеви усклађени са важећим документима јавних политика и постојећим правним оквиром, а пре свега са приоритетним циљевима Владе?

Да.

4) На основу којих показатеља учинка ће бити могуће утврдити да ли је дошло до остваривања општих односно посебних циљева?

Показатељ је успешније спровођење прописа којим се уређује заштита филмског и осталог аудиовизуелног наслеђа, као и доступност филмског и осталог аудиовизуелног наслеђа.

Законско уређивање обавеза ималаца и држалаца културних добара, евиденција културних добара, питања права и обавеза аудиовизуелних архива, њихова делатност, категорисање и утврђивање културних добара, уређивање добара под претходном заштитом, утврђивање јединствених мера заштите су само нека од значајних питања која ће бити решена у првој години примене закона. Као резултат тога формираће се јединствена евиденција културних добара из ове области културног наслеђа, која ће омогућити њихово претраживање и доступност. Након истека годину дана од почетка примене закона, односно на крају 2024. године, резултати нове правне регулативе огледаће се у једном потпуно уређеном систему заштите филмског и осталог аудиовизуелног наслеђа. Очекује се да током 2025. године сви аудиовизуелни архиви буду повезани у оквиру јединственог информационог система, што ће резултирати бољим прегледом стања филмског и осталог аудиовизуелног наслеђа.

ПРИЛОГ 3:

Кључна питања за идентификовање опција јавних политика

1) Које релевантне опције (алтернативне мере, односно групе мера) за остварење циља су узете у разматрање? Да ли је разматрана "status quo" опција?

У току анализе разматрано је неколико релевантних могућности:

- 1) status quo - доношење Закона о филмском и осталом аудиовизуелном наслеђу, односно немењање важећег Закона о културним добрима,
- 2) измене односно допуне Закона о културним добрима којим би се извршила корекција дела уочених проблема или
- 3) доношење новог закона који би у потпуности регулисао ову област.

Прва опција није одржива из разлога што више није могуће постојећим правним оквиром обезбедити потпуну заштиту и очување филмске и остале аудиовизуелне грађе.

Друга опција би подразумевала измене и допуне Закона о културним добрима у погледу низа питања које тај закон недовољно или у већини случајева уопште не регулише. Ово не би било добро решење имајући у виду обим потребних измена, односно допуна, као и чињеницу да Закон о културним добрима не уређује само заштиту филмске и остале аудиовизуелне грађе него и заштиту

других врста културних добара, те је из наведених разлога целисходније доношење новог закона који би у потпуности регулисао област заштите и очувања филмског и осталог аудиовизуелног наслеђа и организацију и функционисање делатности заштите.

2) Да ли су, поред регулаторних мера, идентификоване и друге опције за постизање жељене промене и анализирани њихови потенцијални ефекти?

На основу одредаба Закона о културном наслеђу, предвиђено је доношење овог закона као дела свеобухватне заштите културног наслеђа, тако да није ни било могућности за друге опције.

3) Да ли су, поред рестриктивних мера (забране, ограничења, санкције и слично) испитане и подстицајне мере за постизање посебног циља?

Подстицајне мере су предвиђене Законом о културном наслеђу. Предлогом закона о филмском и осталом аудиовизуелном наслеђу је предвиђено да имаоци и држаоци филмске и остале аудиовизуелне грађе за коју не постоји обавеза предаје овим законом, могу добровољно депоновати исту централној установи заштите као добровољном депозитном телу.

4) Да ли су у оквиру разматраних опција идентификоване институционалне управљачко организационе мере које је неопходно спровести да би се постигли посебни циљеви?

Предлогом закона је предвиђено успостављање Аудиовизуелног савета установа заштите културног наслеђа – аудиовизуелних архива Републике Србије.

5) Да ли се промена може постићи кроз спровођење информативно-едукативних мера?

Не.

6) Да ли циљне групе и друге заинтересоване стране из цивилног и приватног сектора могу да буду укључене у процес спровођења јавне политике, односно прописа или се проблем може решити искључиво интервенцијом јавног сектора?

Могу.

7) Да ли постоје расположиви, односно потенцијални ресурси за спровођење идентификованих опција?

Да.

8) Која опција је изабрана за спровођење и на основу чега је процењено да ће се том опцијом постићи жељена промена и остварење утврђених циљева?

Опција је примена регулаторне мере односно доношење Закона о филмском и осталом аудиовизуелном наслеђу.

Специфичности филмског и осталог аудиовизуелног наслеђа се пре свега огледају у посебном начину чувања, спровођења мера заштите и дигитализације истог, као и низ других питања која позитивни закони недовиољно или у већини случајева уопште не регулишу, изискују посебну правну регулативу. Овим предлогом закона се сада регулишу веома важна

питања која нису регулисана другим законима, а која се односе на: специјалне и приватне установе заштите, односно специјалне и приватне аудиовизуелне архиве; стручна звања у области заштите филмског и осталог аудиовизуелног наслеђа и бројна друга питања. Уколико имамо у виду значај филмске и остале аудиовизуелне грађе, како за историју, науку и културу, неопходно је хитно уређивање ове материје у циљу очувања овог културног добра.

ПРИЛОГ 4:

Кључна питања за анализу финансијских ефеката

1) Какве ће ефекте изабрана опција имати на јавне приходе и расходе у средњем и дугом року?

У предстојећем периоду неће бити значајнијих ефеката на јавне приходе и расходе.

2) Да ли је финансијске ресурсе за спровођење изабране опције потребно обезбедити у буџету, или из других извора финансирања и којих?

Финансијске ресурсе потребно је обезбедити из буџета Републике Србије. Потребна средства се односе на: додатан број запослених, потребе функционисања Аудиовизуелног савета, средства за организовање и спровођење стручног испита и средства за обезбеђивање додатне опреме у области дигитализације односно заштите и очувања филмског и осталог аудиовизуелног наслеђа. Што се тиче јединственог информационог система, са његовом изградом се започело у 2022. години а завршетак је планиран пре почетка примене закона, тако да додатна средства није потребно планирати са почетком примене закона.

3) Како ће спровођење изабране опције утицати на међународне финансијске обавезе?

Неће утицати на међународне финансијске обавезе.

4) Колики су процењени трошкови увођења промена који проистичу из спровођења изабране опције (оснивање нових институција, реструктурирање

постојећих институција и обука државних службеника) исказани у категоријама капиталних трошкова, текућих трошкова и зарада?

За спровођење Закона о филмском и осталом аудиовизуелном наслеђу није потребно обезбедити додатна средства у буџету Републике Србије за 2023. годину, јер је овим законом предвиђена његова одложена примена, годину дана од дана ступања на снагу, тако да се очекује да ће се са применом Закона почети 2024. године. У складу са тим, у буџету Републике Србије за 2024. годину средства ће бити планирана према реалним параметрима у складу са расположивим средствима у буџету.

5) Да ли је могуће финансирати расходе изабране опције кроз редистрибуцију

постојећих средстава?

Није релевантно.

6) Какви ће бити ефекти спровођења изабране опције на расходе других институција?

Није релевантно.

ПРИЛОГ 5:**Кључна питања за анализу економских ефеката**

1) Које трошкове и користи (материјалне и нематеријалне) ће изабрана опција

проузроковати привреди, појединој грани, односно одређеној категорији привредних субјеката?

Предлог закона неће створити додатне трошкове за привреду из разлога што продуцент, односно увозник, Југословенској кинотеци доноси грађу на копирање, када испуњава своју законску обавезу. Самим тим нема никаквих трошкова.

2) Да ли изабрана опција утиче на конкурентност привредних субјеката на домаћем и иностраном тржишту (укључујући и ефекте на конкурентност цена) и на који начин?

Не.

3) Да ли изабране опције утичу на услове конкуренције и на који начин?

Не.

4) Да ли изабрана опција утиче на трансфер технологије и/или примену техничко-технолошких, организационих и пословних иновација и на који начин?

Не.

5) Да ли изабрана опција утиче на друштвено богатство и његову расподелу и на који начин?

Изабрана опција утиче на увећање друштвеног богатства очувањем филмског и осталог аудиовизуелног наслеђа.

6) Какве ће ефекте изабрана опција имати на квалитет и статус радне снаге (права, обавезе и одговорности), као и права, обавезе и одговорности послодавца?

Није релевантно.

ПРИЛОГ 6:**Кључна питања за анализу ефеката на друштво**

1) Колике трошкове и користи (материјалне и нематеријалне) ће изабрана опција проузроковати грађанима?

Изабрана опција неће грађанима проузроковати трошкове и користи (материјалне и нематеријалне).

Када је реч о полагању стручног испита у Југословенској кинотеци, до сада се само делимично полагао у Југословенској кинотеци (поједини предмети везани за филмску грађу), међутим од сада ће комплетан испит бити организован у Југословенској кинотеци. Стручни испит полагају лица која су се стручно оспособила за практични рад у аудиовизуелним архивима. Стручно оспособљавање за практични рад у аудиовизуелним архивима за запослене на стручним пословима са високим и вишим образовањем траје годину дана, а са средњим образовањем - девет месеци. Испит је намењен запосленима у аудиовизуелним архивима који раде у директном контакту са филмском и осталом аудиовизуелном грађом. Трошкове полагања испита носе

аудиовизуелни архиви у којима раде ова лица. Планирано је да накнада за полагање стручног испита износи 2.000,00 динара. Сви запослени који раде на пословима заштите филмске и остале аудиовизуелне грађе морају да положе стручни испит.

Што се тиче додатних трошкова за власнике односно држаоце културних добара и добара под претходном заштитом, ова добра се углавном налазе у аудиовизуелним архивима. Ту говоримо о материјалима на аналогним форматима, који су због компликованог начина чувања одавно предати установи заштите у којој се већ увелико дигитализују. Када је реч о материјалима који су тренутно код власника и држалаца, они су већ у дигиталном облику и самим тим, нема додатних трошкова

2) Да ли ће ефекти реализације изабране опције штетно утицати на неку специфичну групу популације и да ли ће то негативно утицати на успешно

спровођење те опције, као и које мере треба предузети да би се ови ризици свели

на минимум?

Није релевантно.

3) На које друштвене групе, а посебно на које осетљиве друштвене групе, б и

утицале мере изабране опције и како би се тај утицај огледао (пре свега на

сиромашне и социјално искључене појединце и групе, као што су особе са

инвалидитетом, деца, млади, жене, старији преко 65 година, припадници ромске

националне мањине, необразовани, незапослени, избегла и интерно расељена

лица и становништво руралних средина и друге осетљиве друштвене групе)?

Није релевантно.

4) Да ли би и на који начин изабрана опција утицала на тржиште рада и запошљавање, као и на услове за рад (нпр. промене у стопима запослености,

отпуштање технолошких вишкова, укинута или новоформирана радна места,

постојећа права и обавезе радника, потребе за преквалификацијама или додатним обукама које намеће тржиште рада, родну равноправност, рањиве

групе и облике њиховог запошљавања и слично)?

Није релевантно.

5)

Да ли изабране опције омогућавају равноправан третман, или доводе до директне или индиректне дискриминације различитих категорија лица (нпр.

на основу националне припадности, етничког порекла, језика, пола, родног

идентитета, инвалидитета, старосне доби, сексуалне оријентације, брачног статуса или других личних својстава)?

Није релевантно.

6) Да ли би изабрана опција могла да утиче на цене роба и услуга и животни

стандард становништва, на који начин и у којем обиму?

Није релевантно.

7) Да ли би се реализацијом изабраних опција позитивно утицало на промену

социјалне ситуације у неком одређеном региону или округу и на који начин?

Није релевантно.

8) Да ли би се реализацијом изабране опције утицало на промене у финансирању, квалитету или доступности система социјалне заштите, здравственог система или система образовања, посебно у смислу једнаког приступа услугама и правима за осетљиве групе и на који начин?

Није релевантно.

ПРИЛОГ 7:

Кључна питања за анализу ефеката на животну средину

1) Да ли изабрана опција утиче и у којем обиму утиче на животну средину, укључујући ефекте на квалитет ваздуха,

ваздуха и земљишта, квалитет хране, урбану екологију и управљање отпадом, сировине, енергетску ефикасност и обновљиве изворе енергије?

Предлог закона не проузрокује никакав утицај на животну средину, укључујући воду, ваздух и обновљиве изворе енергије.

2) Да ли изабрана опција утиче на квалитет и структуру екосистема, укључујући и интегритет и биодиверзитет екосистема, као и флору и фауну?

Предлог закона не проузрокује никакав утицај на квалитет и структуру екосистема, укључујући и интегритет и биодиверзитет екосистема, као и флору и фауну.

3) Да ли изабрана опција утиче на здравље људи?

Предлог закона неће произвести никакав утицај на здравље људи.

4) Да ли изабрана опција представља ризик по животну средину и здравље људи и да ли се допунским мерама може утицати на смањење тих ризика?

Предлог закона не представља ризик по животну средину и здравље људи.

5) Да ли изабрана опција утиче на заштиту и коришћење земљишта у складу са

прописима који уређују предметну област?

Предлог закона не утиче на заштиту и коришћење земљишта у складу са прописима који уређују предметну област.

ПРИЛОГ 8:

Кључна питања за анализу управљачких ефеката

1) Да ли се изабраном опцијом уводе организационе, управљачке или институционалне промене и које су то промене?

Предлогом закона садржи одредбе о оснивању аудиовизуелних архива и њиховим органима, врстама аудиовизуелних архива, условима за обављање делатности заштите, евиденцији аудиовизуелних архива, Централној установи заштите и очувања филмског и осталог аудиовизуелног наслеђа – Државни аудиовизуелни архив Србије Југословенска кинотека, Аудиовизуелном архиву Филмске новости, аудиовизуелним архивима радија и телевизије, Аудиовизуелном савету и средствима за рад аудиовизуелних архива.

Као веома битну новину, Предлог закона предвиђа формирање Аудиовизуелног савета. Аудиовизуелни савет се образује као стручно тело за сарадњу аудиовизуелних архива у циљу обезбеђивања сталне стручне подршке од интереса за развој и унапређење делатности заштите филмске и остале аудиовизуелне грађе. Аудиовизуелни савет формира централна установа заштите, односно његове чланове бира директор Југословенске кинотеке, на период од пет година.

У Предлогу закона предвиђен је рок од годину дана од дана ступања на снагу овог закона да аудиовизуелни архиви ускладе своју организацију и рад са одредбама овог закона. Такође, предвиђено је да ће у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона променити назив, Југословенска кинотека у Државни аудиовизуелни архив Србије Југословенска кинотека, као и републичка установа Филмске новости у Аудиовизуелни архив Филмске новости. Чланом 75. утврђено је да ће се подзаконски прописи за спровођење овог закона донети у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона. Чланом 76. предвиђено је да за филмско дело које је финансирано или суфинансирано из буџета Републике Србије и намењено за јавно приказивање, а настало пре ступања на снагу овог закона, лице из ст. 1. и 3. члана 51. закона, предаје или уступа на копирање оригинални мастер или дигитално идентичну копију са које је рађен медиј за приказивање, са одговарајућом документацијом и пратећом грађом централној установи заштите у року од годину дана од дана почетка примене овог закона. С обзиром на застарелост ранијих законских прописа који регулишу предају филмског дела централној установи заштите, услед којих велики део филмских дела није предат, ова одредба ће поспешити законску обавезу предаје и попунити недостајући фонд филмских културних добара. Чланом 12. Закона о кинематографији је прописано да је продуцент домаћег кинематографског дела, намењеног за јавно приказивање, без обзира у којој је техници снимљен, дужан је да Југословенској кинотеци у Београду, у првој години приказивања кинематографског дела, преда по једну некоришћену копију сваког произведеног кинематографског дела, изворне филмске материјале (оригинални негатив слике и негатив тона) са одговарајућом документацијом. Ову обавезу по поменутом члану, има и продуцент копродукционог кинематографског дела. Имајући у виду да ова обавеза продуцента и копродуцента подразумева предају изворних филмских материјала на филмској траци, на којој се филмска дела више не снимају, већина филмских дела се снима дигитално, те самим тим обавеза прописана овом одредбом није могла бити испуњена. На основу свега наведеног у општем је интересу да се пропише обавеза предаје или уступања на копирање оригиналног мастера или дигитално идентичне копије са које је рађен медиј за приказивање, са одговарајућом документацијом и пратећом грађом. Централна установа заштите којој је основна улога да чува и штити филмско и остало аудиовизуелно културно наслеђе, испуњавањем ове обавезе продуцентата и копродуцентата би обављала своју основну делатност, у општем интересу. Чланом 77. прописано је да запослени који на дан ступања на снагу овог закона обавља послове на заштити филмске и остале аудиовизуелне грађе за које нема одговарајуће образовање или положен стручни испит, може наставити са обављањем тих послова под условом да у року од две године од дана ступања на снагу овог закона стекне одговарајуће образовање, односно положи стручни

испит. Чланом 78. утврђено је да су аудиовизуелни архиви који нису инвентарисали филмску и осталу аудиовизуелну грађу, оформили инвентарне књиге и документацију дужни да обаве наведене послове у року од годину дана од дана почетка примене овог закона. Чланом 80. утврђено је да овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”, а примењиваће се истеком годину дана од дана његовог ступања на снагу.

2) Да ли постојећа јавна управа има капацитет за спровођење изабране опције

(укључујући и квалитет и квантитет расположивих капацитета)

и да ли је потребно предузети одређене мере за побољшање тих капацитета?

За спровођење законских одредби неопходна су додатна средства из буџета Републике Србије: за повећање броја запослених у аудиовизуелним архивима, за рад Аудиовизуелног савета, организовање стручних испита у Југословенској кинотеци као и за набавку додатне опреме.

3) Да ли је за реализацију изабране опције било потребно извршити реструктурирање постојећег државног органа, односно другог субјекта јавног сектора

(нпр. проширење, укидање, промене функција/хијерархије, унапређење техничких и људских капацитета и сл.) и

у којем временском периоду је то потребно спровести?

Није потребно.

4) Да ли је изабрана опција у сагласности са важећим прописима, међународним споразумима и усвојеним документима јавних политика?

Да.

5) Да ли изабрана опција утиче на владавину права и безбедност?

Позитивно утиче на владавину права јер обезбеђује свеобухватну заштиту филмског и осталог аудиовизуелног наслеђа.

6) Да ли изабрана опција утиче на одговорност и транспарентност рада јавне управе и на који начин?

Повећава одговорност и транспарентност рада установа заштите и власника и држалаца филмске и остале аудиовизуелне грађе.

7) Које додатне мере треба спровести и колико времена ће бити потребно да се

спроведе изабрана опција и обезбеди њено касније доследно спровођење, односно њена одрживост?

Предвиђено је доношење подзаконских прописа у року од годину дана од дана ступања на снагу Закона о филмском и осталом аудиовизуелном наслеђу.

Предлог закона предвиђа доношење следећих прописа:

Ближе услове за обављање делатности заштите прописује министар надлежан за послове у области културе на предлог централне установе заштите.

Евиденцију аудиовизуелних архива са седиштем на територији Републике Србије води Министарство, које прописује садржину и начин вођења евиденције.

Ближе услове и начин коришћења филмске и остале аудиовизуелне грађе прописује министар.

Садржину и начин вођења Централног регистра и регистара прописује Министар.

Евиденције филмске и остале аудиовизуелне грађе прописује Министар.

Ближе услове, начин функционисања, повезивања и вођења Јединственог информационог система прописује министар на предлог централне установе заштите.

Услове и начин ревизије филмске и остале аудиовизуелне грађе прописује министар.

План и програм стручног оспособљавања запослених у аудиовизуелним архивима, програм стручног испита и начин његовог полагања прописује министар.

Ближе услове и начин стицања виших стручних звања прописује министар.

Начин утврђивања и спровођења мера заштите прописује централна установа заштите као поверени посао.

Ближи садржај и начин вођења документације о филмском и осталом аудиовизуелном наслеђу прописује централна установа заштите као поверени посао.

ПРИЛОГ 9:

Кључна питања за анализу ризика

1) Да ли је за спровођење изабране опције обезбеђена подршка свих кључних

заинтересованих страна и циљних група? Да ли је спровођење изабране опције

приоритет за доносиоце одлука у наредном периоду (Народну скупштину, Владу, државне органе и слично)?

Да.

2) Да ли су обезбеђена финансијска средства за спровођење изабране опције? Да

ли је за спровођење изабране опције обезбеђено довољно времена за спровођење

поступка јавне набавке уколико је она потребна?

Финансијска средства за спровођење изабране опције ће бити обезбеђена. Није потребно спровођење јавне набавке.

3) Да ли постоји још неки ризик за спровођење изабране опције?

Не.

**ИЗЈАВА О УСКЛАЂЕНОСТИ ПРОПИСА СА
ПРОПИСИМА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ**

1. Овлашћени предлагач прописа: Влада
Обрађивач: Министарство културе

2. Назив прописа

Предлог закона о филмском и осталом аудиовизуелном наслеђу
Draft Law on Film and other Audiovisual Heritage;

3. Усклађеност прописа с одредбама Споразума о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица, са једне стране, и Републике Србије са друге стране („Службени гласник РС”, број 83/08) (у даљем тексту: Споразум):

а) Одредба Споразума која се односи на нормативну садржину прописа,
/

б) Прелазни рок за усклађивање законодавства према одредбама Споразума,
/

в) Оцена испуњености обавезе које произлазе из наведене одредбе Споразума,
/

г) Разлози за делимично испуњавање, односно неиспуњавање обавеза које произлазе из наведене одредбе Споразума,
/

д) Веза са Националним програмом за усвајање правних тековина Европске уније
/

4. Усклађеност прописа са прописима Европске уније:

а) Навођење одредби примарних извора права Европске уније и оцене усклађености са њима,
/

б) Навођење секундарних извора права Европске уније и оцене усклађености са њима,
/

в) Навођење осталих извора права Европске уније и усклађеност са њима,
/

ЕВРОПСКИ ПАРЛАМЕНТ И САВЕТ-Препорука Европског парламента и Савета од 16. новембра 2005. године о филмском наслеђу и конкурентности сродних индустријских делатности **(205/865/CE)**

EUROPEAN PARLIAMENT AND COUNCIL
RECOMMENDATION OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL
of 16 November 2005 on film heritage and the competitiveness of related industrial
activities
(2005/865/CE)

г) Разлози за делимичну усклађеност, односно неусклађеност,

-Потпуна усклађеност

д) Рок у којем је предвиђено постизање потпуне усклађености прописа са прописима Европске уније.

5. Уколико не постоје одговарајуће надлежности Европске уније у материји коју регулише пропис, и/или не постоје одговарајући секундарни извори права Европске уније са којима је потребно обезбедити усклађеност, потребно је образложити ту чињеницу. У овом случају, није потребно попуњавати Табелу усклађености прописа. Табелу усклађености није потребно попуњавати и уколико се домаћим прописом не врши пренос одредби секундарног извора права Европске уније већ се искључиво врши примена или спровођење неког захтева који произилази из одредбе секундарног извора права (нпр. Предлогом одлуке о изради стратешке процене утицаја биће спроведена обавеза из члана 4. Директиве 2001/42/ЕЗ, али се не врши и пренос те одредбе директиве).

-Не постоје одговарајући секундарни извори права Европске уније са којима је потребно обезбедити усклађеност.

Приликом сачињавања Нацрта закона о филмском и осталом аудиовизуелном наслеђу узете су у обзир одредбе Препоруке Европског парламента и Савета од 16. новембра 2005. године о филмском наслеђу и конкурентности сродних индустријских делатности (205/865/СЕ) имајући у виду да је наведена Препорука документ од релевантног значаја за област филмског и осталог аудиовизуелног наслеђа у оквиру преговарачког поглавља ПГ10, потпоглавље: Аудиовизуелне политике.

Нацрт закона о филмском и осталом аудиовизуелном наслеђу у потпуности је усклађен са Препоруком Европског парламента и Савета од 16. новембра 2005. године о филмском наслеђу и конкурентности сродних индустријских делатности (205/865/СЕ).

6. Да ли су претходно наведени извори права Европске уније преведени на српски језик?

Не

7. Да ли је пропис преведен на неки службени језик Европске уније?

Не

8. Сарадња са Европском унијом и учешће консултаната у изради прописа и њихово мишљење о усклађености.

/